

VOLDA KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet
Møtestad: Voldsfjorden, Volda rådhus
Dato: 28.06.2016
Tid: 10:00

Medlemar som er ugilde i ei sak vert bedne om å gje melding, slik at varamedlemar kan bli kalla inn. Jf. § 8, 3. ledd i forvaltningslova.

Vi ber om at forfall vert meldt til servicekontoret/utvalssekretær på telefon 700 58 700.

Varamedlemar får saksdokumenta førebels berre til orientering. Dei får særskilt melding når dei skal møte.

B- saker er underlagt teieplikt og er unnatekne offentleg innsyn.

Møtet er ope for publikum, med unnatak når b-saker vert handsama. Saksdokumenta er lagt ut til gjennomsyn på servicekontoret til møtet vert halde.

Jørgen Amdam
ordfører

SAKLISTE

Saksnr.	Sak
PS 127/16	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 128/16	Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte
PS 129/16	Kommunereforma - Endeleg vedtak av alternativ

PS 127/16 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 128/16 Godkjenning av møteprotokoll frå forrige møte

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2014/137

Arkivkode: 020

Utvaksaksnr	Utval	Møtedato
129/16	Formannskapet Kommunestyret	28.06.2016

KOMMUNEREFORMA - ENDELEG VEDTAK AV ALTERNATIV

Tilråding:

Vedleggsliste:

1. Notat frå ordføraren 21.06.2016 vedk. Gjenopptaking av sak PS 76/16 Kommunereform – Endeleg vedtak av alternativ.
2. Intensjonsavtale – Samanslåing av Hornindal og Volda kommune d.s. 20.06.2016.
3. Skriv frå Ordføraren i Hornindal vedk. Kommunestruktur d.s. 20.06.2016
4. Melding om vedtak PS sak 76/16 Kommunereforma – Endeleg vedtak av alternativ
5. Innbyggerundersøking kommunereform Stryn, Hornindal og Volda

Utskrift av endeleg vedtak:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Hornindal kommune

SAKSDOKUMENT

Sakshandsamar: Asbjørn Moltudal

Arkivsak nr.: 2014/137

Arkivkode: 020

Utvalsaksnr

Utval

Møtedato

Formannskapet

Kommunestyret

KOMMUNEREFORMA - ENDELEG VEDTAK AV ALTERNATIV.

Administrasjonen si tilråding:

- 1. Volda kommune slutta seg i 2014 til intensjonane om ei nasjonal kommunereform. I tråd med intensjonane for reforma har kommunen lagt til rette for involvering av innbyggjarane, gjennomført nabopratar og kartleggingar av samanslåingsalternativ. Volda kommune har gjennomført forhandlingar om samanslåing med Ørsta kommune. Intensjonsavtale om å slå saman kommunane Volda og Ørsta vart signert 15. mars 2016. Rådgevingande folkerøysting om dette alternativet vart avvikla 19. mai 2016. I Volda svarte 68,9 % nei, 30,5 % svarte ja. Blanke stemmer var 0,8 %. I Ørsta svarte 61,8 % av dei frammøtte nei, 37,3 % svarte ja. Blanke stemmer var 0,9 %.**
- 2. Med bakgrunn i resultatet av rådgevingande folkerøystinga tilrår Volda kommunestyre at Volda kommune ikkje vert samanslegen med Ørsta kommune.**

Saksvedlegg:

- Intensjonsavtale Volda-Ørsta kommune
- Økonominotat. Vedlegg til intensjonsavtalen om felles Volda-Ørsta kommune
- Innbyggerundersøking i Ørsta kommune og Volda kommune, mai 2015
- Swot-analyse av reformalternativ, ved leiargruppene, februar 2016
- Intensjonsavtale Volda-Hornindal og Stryn kommune
- Notat dat.11.04.2016–Basisinformasjon Volda, Hornindal og Stryn - Kommunereform
- Kommunereforma- Ev oppfølging av alternativ til Volda og Ørsta.

Uprenta saksvedlegg:

- Samanfating Open-space-prosess; Saman mot nye høgder... Muligheiter og utfordringar i ein ny kommune

Tidlegare saker om kommunereforma handsama i Volda kommunestyre:

1. PS-sak 107/14 Kommunereform - Prosess med utgangspunkt i komm.prp. 2015, 28.08.14,
2. PS-sak 164/14 Kommunereform – Strategi for vidare arbeidet,18.12.14
3. PS-sak 70/15 Kommunereform – Status pr. 1. halvår 2015, 18.06.15
4. PS-sak 126/15 Kommunereform – Oppnemning av forhandlingsnemnd, 26.11.15
5. PS-sak 10/16 Kommunereform - Rådgevinge folkerøysting om intensjonsplan for å slå saman Volda kommune og Ørsta kommune, 02.02.16
6. PS-sak 21/16 Kommunereform – Utviding av mandat, 25.02.16,
7. PS-sak 46/16 Melding om politisk vedtak - Kommunereforma - Intensjonsavtale om å slå saman Volda og Ørsta kommunar. 21.04.16
8. PS-sak 47/16 Melding om politisk vedtak - Kommunereforma - Intensjonsavtale om å slå saman Volda, Hornindal og Stryn kommunar. 21.04.16

Samandrag:

Stortinget fatta våren 2014 vedtak om å gjennomføre ei kommunereform. Hovudmåla for reforma er:

- Gode og likeverdige tenester til innbyggerane
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftig og økonomisk robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati

I tråd med framdriftsplanen for reformarbeidet skal kommunen fatte endeleg vedtak om samanslåing innan **1. juli 2016, som er Fylkesmannen sin frist.**

Saksopplysningar:

INNLEIING

I samband med at kommunane skal fatte endeleg vedtak har Fylkesmannen bedt kommunane om å greie ut om lokal prosess og resultat av prosessen, og å synleggjere fordelar og ulemper ved å halde fram som eiga kommune kontra samanslåingsalternativ. Saka fyl oppgitt mal frå Fylkesmannen.

Vedlegg til saka er dokumentasjon av lokal prosess.

Grunnlaget for saka er i hovudsak eigne kartleggingar og drøftingar (SWOT-analysar), innbyggjarhøyringar, framforhandla intensjonsavtale med Ørsta, og rådgevinge folkerøysting. I saka er gitt att hovudtendensar frå undersøkingane. Rapportar og analyser i sin heilskap ligg som vedlegg.

Vidare vert det synt til framforhandla intensjonsavtale med Hornindal og Stryn som er eit alternativ til konstellasjonen Volda og Ørsta.

Fylkesmannen si tilråding til ny kommunestruktur i Møre og Romsdal vil ligge føre 1. oktober 2016. Deretter skal kommunaldepartementet utgreie lovproposisjonar for ny kommunestruktur og oppgåver

til kommunane som vert lagt fram for Stortinget våren 2017. Nye kommunar vil gjelde frå 1. januar 2020.

Stortinget skal også handsame regionstrukturen våren 2017.

PROSESS I VOLDA.

Milepælsplan

Fase 1, haust 2014. Volda kommune - vedtak om løp II oppstart analysearbeid.

- Innbyggjarundersøking haust 2014

Fase 2, vår og haust 2015: Internt analysearbeid og møtedeltaking på ulike areaner.

- Døftingsnotat 1-6 til formannskapet (vinter-vår)
- Innbyggjarundersøking (mai 2015)
- Juni 2015: Vedtak i kommunestyret om å inngå forhandlingar med Ørsta kommune og evt andre interesserte kommunar.
- 05.11.15, 18.12.15, 11.01.16, 21.01.16: Sonderingsmøter Volda/Ørsta
- 19.12.15: Uformelt møte med Hornindal og Stryn

Fase 3, vinter-vår 2016:

- 20-21.01.16: Felles ope kommunestyremøte med Ørsta.
- 21.01.16: Førebuande samtalar sluttført
- 29.01, 04.02, 11.02, 18.02, 23.02, 15.03.16: Forhandlingsmøter om intensjonsavtale
- 15.03.16: Intensjonsavtale Volda-Ørsta kommune signert
- 31.03.16: Felles kommunestyremøte Volda-Ørsta. Gjennomgang av intensjonsavtalen
- Sonderings- og forhandlingsmøte med Hornindal og Stryn i perioden mars og april
- 14.04.16: Intensjonsavtale Volda-Hornindal-Stryn signert
- 21.04.16: Politisk vedtak i kommunestyret om at framforhandla intensjonsavtale blir lagt til grunn for folkerøysting 19. mai.
- 21.04.16: Politisk sak i kommunestyret om Volda kommune sitt forhold til Hornindal og Stryn kommunar
- 19.05.16: Folkerøysting.
- 26.05.16: Politisk sak i kommunestyret der intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn vart vedteken, og der det vart gjort vedtak om innbyggjarundersøking i høve ulike alternativ i høve til Hornindal og Stryn.
- 16.06.16: Endeleg vedtak i kommunestyret

Denne saka vil også gå til ungdomsrådet til uttale. Denne vil liggje føre til kommunestyret 16. juni.

Utgreiingar

Byregionen Volda-Ørsta. Utfordringar og mulegheiter for regional utvikling og attraktivitet.

Møreforsking/ Telemarksforsking, januar 2015. Oppdragsgivar Volda kommune og Ørsta kommune.

Utfordringsnotat i forbindelse med gjennomføring av kommunereformen.

Analyse av dagens kommunestruktur på Sunnmøre og anbefalingar til vidare lokale prosessar. BDO, februar 2015. Oppdragsgivar Sunnmøre regionråd.

Kommuneanalyser: 5 rapportar frå formannskap med bakgrunnsnotat frå rådmannen om dei mest sentrale område i kommunereforma. Haust 2014/vår 2015.

Kommunebilde - Volda kommune - eit grunnlagsdokument for dialog mellom Volda kommune og Fylkesmannen 19.05.2015

Saman mot nye høgder.... Muligheiter og utfordringar i ei ny kommune.

Rapport frå felles kommunestyremøte for Ørsta og Volda kommunar, Loen 20.-21.januar 2016, med tema kommunereform. Open Space metodikk. Ordførarar frå Stryn og Hornindal, ungdomsråda i Ørsta og Volda og leiarar i Ørsta og Volda til stades. Prosessleing og rapport ved Hege Steinsland.

Planprogrammet for revisjon av kommuneplanen, sjå
<http://www.volda.kommune.no/sjolvbetening/rullering-av-kommuneplanen-sin-samfunnsdel.28455.aspx>.

SWOT-analyse leiargruppene Ørsta og Volda kommunar, 3. februar 2016.

Andre sentrale dokument som er lagt til grunn for saksutgreiinga:

- Regjeringa sette ned eit ekspertutval som kom med ei delutgreiing i mars 2014.
http://www.regjeringen.no/upload/KMD/KOMM/rapporter/Kriterier_for_god_kommunestruktur_rettet.pdf
- Meldingsdel til kommuneproposisjonen 2015 som inneheld viktige utviklingstrekk, mål for reforma, reformprosessen og virkemiddel i reforma.
http://www.regjeringen.no/pages/38624199/Meldingsdel_kommunereform_og_vedlegg.pdf
- Kommunal- og forvaltningskomiteen la fram si innstilling 12. juni (Innst. 300 S (2013-2014)) om kommuneproposisjonen 2015. Saka vart handsama i Stortinget 18. juni.
<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2013-2014/140618/1/>

Val av alternativ

Volda kommune vurderte tidleg sonderingar med kommunar i ytre (Vanylven, Sande, Herøy, Ulstein, Hareid) og etter kvart også over fylkesgrensa (Hornindal, Stryn). Det var også kontakter mot regionkommune Sunnmøre, Stranda og Eid. Politisk valde ein tidleg å prioritere førstevallet med Ørsta, og har målretta arbeid for ein intensjonsavtale med Ørsta. Volda har også hatt samtalar med Hornindal og Stryn, og forhandla intensjonsavtale med Stryn og Hornindal.

Intensjonsavtaler

Volda kommune har utarbeidd intensjonsavtale med

- Ørsta kommune (signert 15.mars 2016)
- Hornindal og Stryn kommunar (signert 14. april 2016)

Involvering av tillitsvalde og ungdomsrådet

Volda har aktivt søkt å involvere ulike grupper i arbeidet med kommunereform. Dei har aktivt hatt dialog med og følgd opp ungdomsrådet, og tillitsvalde har vore informert og inviterte til møter, også i forhandlingsmøta.

Involvering av innbyggjarar

Kommunen har aktivt søkt å involvere ulike grupper i arbeidet med kommunereform. Tidleg i prosessen vart det etablert ein 'tenketank' med brei samansetjing, tillitsvalde og leiargruppa er jamleg informert og har levert innspel til prosessen. Tillitsvalde er representert i intern arbeidsgruppe for reformarbeidet og var inviterte til forhandlingsmøta (observatør). Ungdomsrådet, formannskapet og kommunestyret i Ørsta er jamleg informert om framdrift og resultat i prosessen.

Det har vore gjennomført to innbyggjarhøyringar og ei folkerøysting:

- *September 2014, ved Sentio Research på oppdrag av Sunnmøre regionråd*
- *Mai 2015, ved Sentio Reaserch på oppdrag av Ørsta kommunestyre og Volda kommunestyre*
- *19. mai 2016, rådgjevande folkerøysting*

Som førebuing til folkerøysting 19. mai la Ørsta og Volda i fellesskap ein informasjonsstrategi. Det vart m.a. utarbeidd felles brosjyre og felles informasjon på nettet. Brosjyren er distribuert til alle husstandar og bedrifter i Ørsta og Volda.

Særlege aktivitetar i Volda i forkant av rådgjevande folkerøysting:

- *Møte om kommunereforma og forelesning ved Geir Vinsand NIVI-analyse på Volda vidaregåande skule.*
- *Folkemøte i 2. mai i Austefjorden og i Volda sentrum 3. mai.*
- *I veke 15 arrangerer ungdomsrådet i Volda konkurranse mellom skuleklassene på ungdomsskulane og Volda vidaregåande skule om kommunereform. Vinnarane vert kunngjort 11. mai*
- *Ope møte med ordføraren, Volda folkebibliotek, 4.mai*
- *Kafebesøk, Ørsta og Volda, 7. mai. Begge ordførarane på ulike kafear for å svare på spørsmål*
- *Volda ungdomsråd arrangerer informasjonsmøte på Volda ungdomsskule med tema kommunereform. Ørstaungdomen vart invitert.*

RESULTAT VOLDA

Innbyggjarundersøking september 2014

På oppdrag av Sunnmøre regionråd vart det hausten 2014 gjennomført ei innbyggjarundersøking blant alle sunnmørskommunane om kommunereforma. Undersøkinga viser at det både i Ørsta og Volda er der stor del av innbyggjarane som ønskjer kommunesamanslåing generelt. Ved spørsmål om kven dei kan tenkje seg å slå seg saman med svarar heile 86 % av dei spurte frå Volda at dei føretrekk Ørsta kommune. Neste prioriterte kommune er Ulstein med 13 %. Tilsvarande har 94 % av dei spurte i Ørsta prioritert Volda som den kommunen dei helst vil slå seg saman med. I kommunane Ørsta og Volda er det elles låge andelar som ynskjer samanslåing med andre kommunar i regionen.

VOLDA VIL HA	VIL DEI HA VOLDA?
Ørsta (86 %)	Ørsta (94 %)
Vanylven (12 %)	Vanylven (32 %)
Hareid (11 %)	Hareid (11 %)
Ulstein (13 %)	Ulstein (12 %)
Herøy (12 %)	Herøy (9 %)
Sande (8 %)	Sande (14 %)

Innbyggjarundersøking mai 2015

Våren 2015 vart det gjennomført ny innbyggjarundersøking i Ørsta og Volda, denne gongen på oppdrag av dei to kommunestyra. Føremålet var å kartlegge innbyggjarane sitt syn på kva alternativ kommunen skal arbeide vidare med fram mot folkeavrøysting våren 2016. Sentio gjennomførte undersøkinga og skriv dette i si oppsummering:

I Volda mener 11 prosent at spørsmålet om kommunesammenslåing er svært viktig, og 15 prosent mener det ikke er viktig. Hovedvekten ligger også her på midten av skalaen. 56 prosent av de spurte mener Volda bør slå seg sammen med en eller flere av nabokommunene, og gir indikasjon på et relativt sikkert flertall. 34 prosent ønsker kommunestruktur som i dag. Motstanden mot kommunesammenslåing er betydelig større blant de under 30 enn blant de eldre. Dersom det blir bestemt at kommunesammenslåing skal gjennomføres nevnes Ørsta av 88 prosent av de spurte, og er dermed kommunen som er klart oftest nevnt som kandidat for sammenslåing.

I Ørsta mener 15 prosent at spørsmålet om kommunesammenslåing er svært viktig, og like mange mener det ikke er viktig. Hovedvekten ligger på midten av skalaen. Videre mener nær halvparten av de spurte at Ørsta i fremtiden bør slås sammen med en eller flere kommuner, mens fire av ti mener kommunestrukturen bør være som i dag. Tendensen er likevel ikke entydig nok til å konkludere med et sikkert flertall for kommunesammenslåing. Dersom det blir bestemt at kommunesammenslåing skal gjennomføres, skiller Volda seg soleklart ut som det foretrukne alternativet, nevnt av 87 prosent av de spurte.

SWOT-analyse av reformalternativ, ved leiargruppene i Ørsta og Volda

I februar 2016 gjennomførte leiargruppene i Ørsta og Volda ei SWOT-analyse. Seksjonane vurderte hovudmåla i reformarbeidet med utgangspunkt i eigen fagståstad, og i høve ulike reformalternativ. Jamt over er dei tilsette i bae kommunane positive til ei samanslåing, og trekte særleg fram føremoner ved større og styrka fagmiljø, felles utviklingsarbeid og arealplanlegging og økonomistyring. Resultat frå kartlegginga ligg som vedlegg i saka.

Folkerøysting 19. mai 2016

19. mai vart det gjennomført folkerøysting i Ørsta og Volda over framforhandla intensjonsavtale. Innbyggjarane i Ørsta skulle svare ja eller nei til om Ørsta kommune skulle slå seg saman med Volda kommune. Både i Ørsta og Volda var det røysterett for 16-åringar.

Resultat av folkerøystinga i Volda:

Valdeltaking: 48,9 %
Ja til Volda-Ørsta: 30,5 %
Nei til Volda-Ørsta: 68,9 %
Blank: 0,8 %

Resultat av folkerøystinga i Ørsta:

Valdeltaking: 50,4 %
Ja til Volda-Ørsta: 37,3 %
Nei til Volda-Ørsta: 61,8 %
Blank: 0,9 %

VURDERING AV ALTERNATIV I EIT FRAMTIDSPERSPEKTIV

Volda vurderte tidleg sonderingar med kommunar på Ytre søre Sunnmøre, og over fylkesgrensa. I løpet av fase 2 valde ein politisk å prioritere Ørsta kommune som det klare førstevallet, og har deretter arbeidd målretta for ein intensjonsavtale med Ørsta. Intensjonsavtalen opnar for Hornindal og Stryn i neste fase.

Under fyl kommunen si vurdering av på kva måtar hovudmåla for kommunereforma vert oppfylt innanfor alternativa Volda åleine og ei samanslåing av Volda og Ørsta kommunar. Vurderinga bygger

i hovudsak på Planprogrammet for revisjon av kommuneplanen, egne kartleggingar (SWOT), innbyggjarhøyringar og framforhandla intensjonsavtale med Ørsta.

Vurdering av kommunen si rolle som tenesteutøvar i lys av framtida sine utfordringar

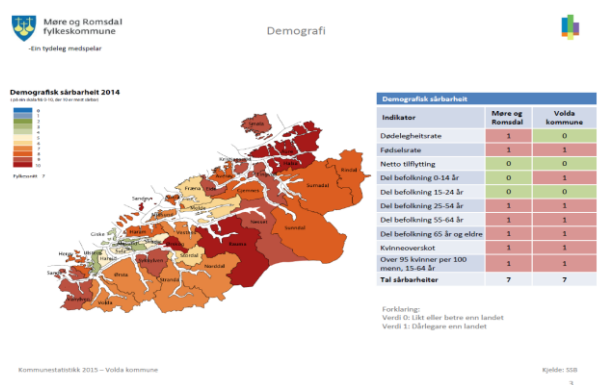
Kommunen må ha tilstrekkeleg kapasitet fagleg/administrativt for å kunne gje innbyggjarane dei tilboda dei etter lov, føresegner og statlege føringar elles har krav på.

Det er sterke sentraliserande prosessar på gang. Kor vidt desse kan få konsekvensar for strukturen for dei ulike tenestene kommunen leverer i dag er vanskeleg å spå.

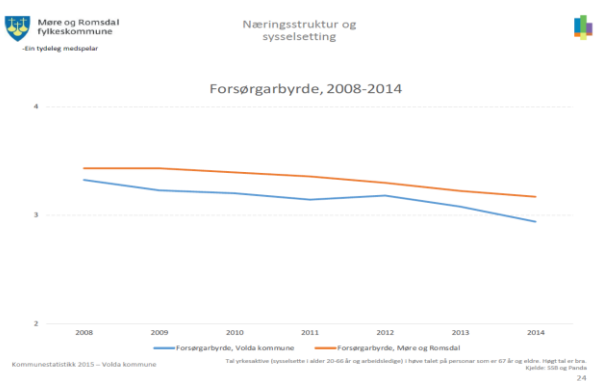
Rekruttering av fagpersonar innan dei ulike tenestekområda vil bli ei utfordring i åra som kjem

Om Volda held fram åleine vil dette få konsekvensar for tenesteproduksjonen. Ein hovudårsak er store demografiske endringar.

Volda har hatt ein positiv folketalsvekst siste åra. I 2010 var tal på innbyggjarar 8 573. Ved inngangen til 2016 budde det 9 037 personar i Volda. Tala viser at Volda i åra framover får fleire eldre og færre yngre innbyggjarar. At andelen av eldre aukar skuldast både at folk lever lengre og at det vert fødte færre born enn tidligare. I fylkeskommunen sin Kommune-statistikk har Volda demografisk sårbarheit på 7 av 10.

Ei aldrende befolkning får konsekvensar for tenestetilbodet. I dag har Volda i overkant av 3 arbeidstakarar per pensjonist, som er under fylkesgjennomsnittet. I takt med endringane i folkesamansettinga (fleire eldre- færre yngre) vil dette talet synke i åra framover og forsørgarbyrden per arbeidstakar vert større.

Regjeringa sitt opplegg til nytt inntektssystem favoriserer kommunar som slår seg saman, og det vil gje ein strammare kommuneøkonomi for kommunar som vel å stå åleine utan at dei kjem under kategorien ufrivillig åleine (sjå punkt om økonomi under). Ein strammare kommuneøkonomi i kombinasjon med demografiske endringar vil gje utfordringar for det kommunale tenestetilbodet, og for rekruttering til kommunale stillingar. Dette kan medføre mindre fleksibilitet og tilbod i kommunale tenester. Prinsipp om likeverd i tenestetilbod kan verte utfordra. Ein føremøn ved å halde fram som eigen kommune er større nærleik til tenester, og større grad av politisk myndigheitsutøving.

Om Volda og Ørsta vert ein kommune vil ein få større og sterkare fagmiljø og meir spesialisering og spisskompetanse til å levere kommunale tenester. Med dette vil ein vere i stand til å tilby meir spesialiserte tenester, og tenester for marginale grupper. Sjølv om det på grunn av store avstandar og vanskelege kommunikasjonar sikkert vil verte verande mindre kommunar enn Volda etter reforma, så opplever rådmannen at Volda til tross for ein storleik på vel 9 000 innbyggjarar har for små og sårbare miljø innanfor enkelte felt. Dette kan på dei fleste område kompenseras med interkommunalt samarbeid, men dette er ikkje like effektivt som når det ligg direkte i stryingslina under kommunestyret og rådmann. Beredsskap er eit døme på eit slikt spesialisert felt der kommunar som Volda og Ørsta i lag kunne samla seg om ein større ressurs som kunne spesialisere seg og drive førebyggjane arbeid som ein i heile organisasjonen kunne dra veksling på i høve til risikovurdering og planlegging. Topografiske og klimamessige faktorar tilseier at Volda og Ørsta burde hatt større ressurs til å prioritere beredsskapsarbeid.

Habilitetsutfordringar vil også minske og det vil truleg verte lettare å rekruttere.

Staten har sterkt fokus på kommunen som tenesteytar, og tilsyns-/kontrollregimet gjenspeglar at staten er meir oppteken av kommunane som reiskap for rettighetssamfunnet enn som samfunnsutviklar. Leiarane i kommunar på storleik med Volda og mindre vert sterkt involvert i det operative, og strategisk utviklingsarbeid vert det ofte for lite tid til. Større kommune vil gi rom for større kapasitet til utviklingsarbeid og innovasjon som vil ha positiv verknad for både tenesteutviklinga og samfunnet.

På minussida kjem lengre avstandar mellom tenesteytar og (ein del av) innbyggerane. Mange einingar, t.d. innanfor barnehage, kan verte utfordrande.

Ei anna minusside kan vere at folket etter ei kommunesamanslåing vil ha store forventingar til målsettingar og opplevde lovnader i intensjonsavtalen som vil liggje til grunn for ev samanslåing. Dersom kommunestyret i den nye kommunen på grunn av nødvendige økonomiske prioriteringar eller ynske om annan politisk retning, må gå vekk frå til dømes lovnad om å halde på dagens tenestestruktur, fordeling av kommunale areidsplassar mv, så kan det gi negativ oppleving og reaksjonar hos ein del av innbyggjarane. Ein intensjonsavtale er ikkje bindande.

Framtidig behov for interkommunalt samarbeid

Mange av dei kommunale tenestene Volda leverer i dag er organisert gjennom interkommunalt samarbeid. Døme på dette er barnevern (Ørsta, Volda, Hareid, Ulsteinvik), renovasjon, dagtilbod funksjonshemma, landbruk, NAV og PPT (Ørsta, Volda) og IKT (Vanylven, Sande, Hareid, Herøy, Ulstein, Ørsta og Volda). Samarbeid om desse og andre tenester vil ein framleis vere avhengig av i framtida, og truleg i større grad enn i dag om Volda held fram som eiga kommune. Motsett vil ein truleg kunne redusere talet på slike samarbeid ved ei samanslåing mellom Volda og Ørsta.

Vurdering av kommunen si rolle for å ivareta rettstryggleiken til innbyggerane

Ut frå klagestatistikken frå fylkesmannen ser det ut til at Volda kommune ligg rimeleg godt an. Kommunen sin storleik må vere slik at kompetansen og kapasiteten kan vere god nok, med t.d. spesialkompetanse på ulike felt. Ikkje alle får svar innan rimeleg tid etter forvaltningslova. Dette går ikkje på kompetanse, men på ressursprioritering.

Tillit er sentralt ved myndigheitsutøving, slik at vurderingar og avgjerder vert gjort rett, og oppfatta som rette. Dei som skal handsame sakene (administrativt og politisk) er objektive og ikkje let seg påvirke. Av og til er det ein fordel med nærleik og lokal kunnskap, medan i andre samanhengar kan det vere det ein fordel å vere større og ha større avstand.

Om Volda held fram som eiga kommune vil kapasitet, relevant kompetanse og habilitetsproblematikk ha same utfordringsnivå som i dag. Problemstillingar knytt til habilitet og rettstryggleik vil truleg verte betre ivaretekne i ein større kommune.

Det kan i dag i enkelte høve vere vanskar med rekruttering til enkelte fagområde og dette er ein svakheit som kan påverke rettstryggleiken til innbyggjarane. Ein dobbelt så stor kommune som Volda er i dag vil ha eit større fagmiljø på alle fagfelt. Dette vil medføre mindre sårbarheit og eit miljø som samla sett er tyngre fagleg. Føresetnaden er at ein har tydeleg og god toppleiing som set standard for god kultur med høg grad av brukarperspektiv. Her kan det vere ulik kultur mellom kommunane i dag, og ved ev samanslåing vil det vere ein stor prosess å utvikle ein felles kultur der ein får brukt ressursane best mogleg i høve til oppdraget.

Vurdering av kommunen si rolle som samfunnsutviklar

Samfunnsansvaret til kommunen handlar i hovudsak om tilrettelegging overfor næringsliv/arbeidsliv og frivillig arbeid. Vidare handlar det om arealpolitikk (planlegg/utvikling) og ha tilstrekkeleg kapasitet.

Heilskapleg utvikling er sentralt. Volda kommune har i dag etter måten god ressurstilgong, godt med areal og tilgjengelege tomter. Kommunikasjonane i kommunen er relativt gode, men mellom sentrum og vestsida i Volda er det ei utfordring

Dei offentlege arbeidsplassane i Volda er kanskje ikkje trygge. Må ha fokus på dette, samtidig må ein ha fokus på utvikling av private arbeidsplassar.

For at lokalsamfunnet skal fungerer optimalt, må det leggest slik til rette at innbyggjarane både skal kunne trivast og meistre kvardagen. Først då er grunnlaget for vekst og utvikling til stade.

Lokalkunnskapen er god. Dette er føremoner med tanke på samfunnsutvikling på lokalt nivå. Fagmiljø for utvikling i kommunen er små og sårbare, og kommunen har i dag åleine relativt lite utviklingskraft. For å ivareta ei heilskapleg utvikling av areal- og transportinteresser, miljøomsyn mm i framtida må Volda kommune søke meir samarbeid, lokalt og regionalt.

Alternativet Volda-Ørsta vil få vesentleg større strategisk kapasitet og har potensial til å verte eit regionalt tyngdepunkt. Ørsta og Volda er i dag senter for Søre Sunnmøre og Nordfjord. Om lag 50 000 personar kan nå Volda-Ørsta i løpet av ein time, og på 1,5 timar heile 120 000.

Alternativet vil gje betre og meir samordna arealutnytting til bustad- og næringsføremål, samordna og spissa satsing på næringsarbeid og etablerarar. Volda-Ørsta vil få meir påverknadskraft overfor sentrale og regionale styresmakter, og bli ein større og meir ressurssterk kommune betre rusta til å handtere nye og større oppgåver. Gjennom å utvikle Volda-Ørsta til den fjerde byen i fylket vil ein vere i ein posisjon for betre å behalde og styrke statleg arbeidsstyrke og realisere viktige samferdsel-, tryggleik- og miljøprosjekt i kommunen og regionen.

Utfordringane knytt til demografi, urbanisering, sentralisering og teknologisk utvikling stiller vesentleg større krav til at kommunane har eigenkraft til å initiere samfunnsutvikling og trekkje vekslel på aktørane rundt i partnerskap for å skape attraktive samfunn. Dette er særleg viktig for distriktskommunar som står i sterk konkurranse med byregionssamfunn etter regjeringa sin definisjon. Ein ser at det er til større byar at statlege arbeidsplassar vert sentraliserte når statlege institusjonar vert flytta frå regiontettstadane som følgje av statleg reformpolitikk (t.d prosessane rundt tingrettane, jordskifte, politi, skattekontora, sjukehusa mv) . Det er ikkje unaturleg at folk i distrikta vert urolege for dei mange reformene som går parallelt, og effekten av statleg sentralisering som kjem i tillegg til dei ytre faktorane som verkar sentraliserande. Dette kan truleg også vere medverkande til negative resultat for samanslåing ved folkerøysting.

For Volda er særleg viktig å ha eigenkraft til å skape attraktivitet til å rekruttere kompetanse/nye innbyggjarar som skal arbeide på sjukehuset, høgskulen mv. Framtida for desse institusjonane handlar om at dei greier å konkurrere om den beste kompetansen. Dette føreset at vi er attraktiv som bukommune. Gode tenester er det grunnleggjande, men vertsstaden Volda må også ha opplevingstilbod som dekkjer urbane behov. Rådmannen meiner at for samfunnsutviklinga ville vi ha tent på at Volda og Ørsta var ein kommune som samordna ressursane og planla heilskapleg. Ein skal ikkje leggje skjul på at det kan ta tid før ein får ut ein slik effekt, da ein ev ny kommune vil kunne få prioriteringsutfordringar og geografiske interessekonflikter.

Vurdering av kommunen som demokratisk arena

Deltaking og engasjement i lokalpolitisk arbeid er ei utfordring i dagens samfunn. Nærleik til dei styrande og dei styrte har lange tradisjonar i det norske demokratiet, noverande struktur er kjent og lett å forholde seg til: Ordføraren si dør er open for alle....

Større kommune kan gje auka avstand til dei styrande generelt, vanskelegare å nå tak i ordføraren for den enkelte. Men: Kan vere positivt med fleire veljarar bak kvar representant.

Volda kommune har m.a. gjennom prosessen med revisjonen av Samfunnsplanen gjort eit vesentleg arbeid med tanke på involvering av innbyggjarane og ulike grupper i kommunen. Medverkning og involvering er også ein del av lokaldemokratiet.

Volda kommune i dag har stort politisk engasjement. Alle parti er representerte i kommunepolitikken og den geografiske representasjonen er god. Politikerane har god lokalkunnskap. Dette gir reell innflytelse lokalt. Samarbeid med politisk nivå og administrasjonen er godt. Om Volda held fram som eiga kommune vil ein halde fram med lokal politisk styring og eit levande folkestyre lokalt. Habilitetsproblem og fokus på småsaker er trekt fram som svakheiter ved dagens styringsform.

Alternativet Volda-Ørsta vil ha formannskapsmodellen etter kommunelova § 8 som styringsform. Talet på kommunestyrerepresentantar i første valperiode er 43 medlemmar, som samla sett er ein reduksjon i høve til dagens nivå (Ørsta har i dag 33 medlemmer, Volda 27 medlemmer). Intensjonsavtalen har som mål å engasjere fleire innbyggjarar i politiske prosessar og legg opp til at grende- og bygdeutval med politisk mynde kan vere alternativ til nye medverknadsformer. På denne måten vil ein legge til rette for framleis levande folkestyre og ein aktiv lokalpolitikk. Ei identifisert utfordring i alternativet Volda-Ørsta kommune kan vere 'fogderikamp' og nominasjonsutfordringar.

Vurdering av økonomisk status og utvikling

Vurderinga under er frå Økonominotat, vedlegg til intensjonsavtalen. Dei siste prognosane om nytt inntektssystem er lagt inn:

▪ **Eingongsstønad og reformstønad**

Volda-Ørsta kommune vil få ein **eingongsstønad** på **20 mill kr** og **reformstønad** på ytterlegare **20 mill kr**. Eingongsstønaden vert utbetalt når Stortinget har godkjent samanslåinga, medan reformstønaden vert utbetalt når samanslåinga er gjennomført (dvs. 01.01.2020).

▪ **Inndelingstilskot**

Dagens ordning med inndelingstilskot vert vidareført for dei kommunane som slår seg saman. Volda-Ørsta kommune får difor behalde sine **to** basistilskot i 17,5 år (15+5nedtrapping). Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samanslåtte kommunar. Det gir kommunen god tid til å tilpasse seg nye rammevilkår. Eit basistilskot utgjer ei årleg overføring på **13,2 mill kr**. Periodeeffekt $13,2 \text{ mill kr} * 17,5 = \mathbf{231 \text{ mill kr}}$.

Volda-Ørsta kommune har eit effektiviseringspotensiale når dei får behalde **to** basistilskot i 17,5 år. I kva grad og korleis ein vel å ta ut dette vert eit politisk spørsmål som eit nytt kommunestyre må ta stilling til.

▪ **Nytt inntektssystem**

Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing innan ramma av kommunereforma, får behalde dagens inntektssystem i 17,5 år (15+5nedtrapping).

For dei kommunane som ikkje gjer eit slikt vedtak har Regjeringa sendt eit utkast til **nytt inntektssystem** på høyring med høyringsfrist 1.mars 2016, og ev iverksetjing frå 2017.

Forslag om nytt inntektssystem frå 2017 (avtale H, Frp, V).

KRD notat 26.04.	KS prognosemodell 02.05.16
2,0 mill kr mindre i året for Ørsta	3,63 mill kr mindre i året for Ørsta
2,6 mill kr mindre i året for Volda	4,96 mill kr mindre i året for Volda
Samla 80,5 millionar kroner	Samla 150,3 millionar kroner

(Ørsta+Volda) x 17,5 år + eingongsovergangsstøtte

Samla inntektstap for Volda-Ørsta kommune i inndelingsperioden dersom ein ikkje gjer vedtak om samanslåing: **80,5 mill kroner/ 150,3 mill kroner.**

Om ein ser på inntektstap for Volda isolert ser tala slik ut: 2,6 mill x 17,5 = **45,5 mill kroner** / 4,96 mill x 17,5 = **86,8 mill kroner.** Dette er tal ein må ta med visse forbehold da dei ikkje gir sikre indikasjonar på total effekt ettersom ein har med utgiftsutjamninga i desse tala. Ein veit ikkje kva samla effekt på endring i utgiftsutjamninga for Volda/Ørsta-alternativet endeleg vil utgjere.

Stortinget si handsaming av nytt inntektssystem vil ikkje vere ferdig før vedtak om samanslåinga er gjennomført. Dei endelege endringane i inntektssystemet kan difor avvike frå prognosane som er vist her.

I kommuneproposisjonen som vart presentert 11. mai er det teke omsyn til fleirtalsopplegget mellom Høgre, Frp og Venstre. Som følgje av dette vert verknaden for Volda at vi vil tape årleg 3 mill. kr på strukturkriteriet dersom vi held fram som sjølvstendig kommune. Volda taper i tillegg på utgiftsutjamninga, og for 2017 er dette kalkulert til ein nedgang frå 11,3 mill kr i 2016 til 6 mill kr i 2017 (- 5,3 mill). Dersom Volda vel å slå seg saman med ein annan kommune kjem tillegg for strukturkriteriet, slik at nedgangen vert frå 11,3 mill kr til 9 mill kr i 2017 (- 2,3 mill). Effekten av sjølve utgiftsutjamninga vil vere rett å halde utanfor dette bildet ettersom ein ikkje har oversikt over korleis dette vert ved samanslåing til ny kommune.

Endringar av inntektssystemet og bortfall av delar av basistilskotet vil medføre at både driftsbudsjett og økonomiplanar vil måtte reduserast. Ein strammare økonomi i kombinasjon med demografiske endringar vil gje utfordringar for det kommunale tenestetilbodet, og for rekruttering til kommunale stillingar.

Volda kommune har i dag god økonomistyring med overskot på drifta i 2015 på netto driftsresultat 27 mill. Analyse av KOSTRA-tal viser at kommunen driv effektivt og under forventa kostnadsbehov på mange tenesteområde. Eigedomsskatt er på lågaste nivå, 2 promille. Ut frå investeringsbehov og økonomiplan må Volda kommune pårekne ein auke i eigedomsskatten om tenestetilbodet skal oppretthaldast i framtida.

Etablering av den nye kommunen vil på sikt kunne frigjere økonomiske midlar, hovudsakleg ved samanslåing av felles administrative funksjonar. Ei samanslåing inneber derfor betydelege midlar som dei to kommunane elles vil gå glipp av, og betyr mulegheiter for å realisere gevinstar og felles prosjekt. I tillegg kjem reformstønad og muligheiter til å søke på regionale utviklingsmidlar.

Avslutningsvis til vurdering av økonomi: Gjennom forhandlingane med Ørsta fann ein løysingar for verdifordeling (m.a. Tussa), lånegjeld og felles investeringar, jf. økonominotatet. Dette var på førehand identifisert som 'dei vanskelege spørsmåla'.

Forholdet til Hornindal og Stryn.

Volda kommunestyre handsama sak om *Kommunereforma - Intensjonsavtale om å slå saman Volda, Hornindal og Stryn kommunar* som PS-sak 47/16 21.04.16.

Det vart gjort slikt vedtak:

- 1. I spørsmålet om kommunesamanslåing ser Volda kommunestyre alternativet Volda-Ørsta som det primære.**
- 2. Volda kommunestyre tek i denne omgang til vitande framforhandla Intensjonsavtale om slå saman kommunane Volda, Hornindal og Stryn datert 14. april 2016.**
- 3. Kommunestyret tek ikkje i denne saka stilling til om Volda kommune skal halde fram som eiga kommune eller slå seg saman i ny og større kommune. Det skal kommunestyret ta stilling til i juni 2016.**
- 4. Før eit vedtak om ei eventuell samanslåing med Hornindal og/eller Stryn skal det haldast folkerøysting.**

Volda, Hornindal og Stryn kommune har i dag få kommunale samarbeid. Dette er tradisjonelt betinga i høve til kommunikasjonane. Ein ser allereie at Kvivsvegen har medført stor auke i mobilitet mellom kommunane våre og pendlinga mellom kommunane har auka monaleg. Denne trenden vil som fylgje av kommunikasjonane heilt sikkert berre auke anten kommunane slår seg saman eller ei.

Ei samanslåing vil sjølvsagt berre styrke denne trenden. Det vil likevel vere eit omfattande arbeid å endre på dei gjeldande kommunesamarbeida dei tre kommunane har i dag dersom kommunane vel å slå seg saman.

Intensjonsavtalen som vart framforhandla med Stryn og Hornindal var meint å utdjupe eit grunnlag for eit retningsval i kommunereforma. Avtalen peikar på muligheter for ny Volda-Stryn kommune og kva ein kan oppnå i fellesskap ved å slå seg saman.

Volda kommune har heile tida vore klar på at alternativet med Volda-Ørsta er det primære, men ynskjer å sjå andre alternativ dersom dette alternativet ikkje kan realiserast. I avtalen mellom Volda og Ørsta kommunar ligg der og føringar i pkt. 14 på at dersom Volda og Ørsta vel og slå seg saman kan Volda og Ørsta **samla** "gå i forhandlingar med Hornindal og Stryn".

Rådmannen er av den oppfatning at høve til å legge føringar for framtidig kommunalt tenestetilbod og ei heilskapleg samfunnsutvikling er meir føreseieleg ved å fylgje intensjonsavtalen som no ligg føre så langt det er realistisk dersom alternativet er å stå åleine.

Rådmannen meiner at avtalen viser korleis kommunane kan møte framtida og sjå moglegheitene med ny og større kommune. Dette er ei god tilnærming til endring, der ein er aktiv med tanke på kva ein kan skape. Samtidig er spørsmålet om kryssing av dagens fylkesgrense eit interessant tema som ein også bør sjå i samanheng med regionreforma og framtida for organiseringa av sjukehusa (foretaksmodellen).

Som fylgje av resultatet av folkerøystinga 19. mai som gav eit fleirtal både i Volda og Ørsta om samanslåing av dei to kommunane vart sak om forholdet til Hornindal og Stryn handsama i kommuestyremøtet 26.05.2016

Det vart gjort slikt vedtak:

- 1. Volda kommunestyre vedtek Intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn kommune, datert 11. april 2016. Kommunestyret finn at avtalen også kan leggest til grunn dersom vidare prosess medfører at Volda og Hornindal kan verte eit sjølvstendig alternativ.**
- 2. Kommunestyret vedtek at det før vedtak i juni om kommunesamanslåing skal gjennomførast ei loka l innbyggjarundersøking der Volda, Hornindal og Stryn er invitert til å delta. Dette for å kartlegge innbyggjarane sitt syn på aktuelle alternativ og som eit supplement til intensjonsavtalane og folkerøystinga om samanslåing mellom Volda og Ørsta kommune.**

Finansiering av undersøkinga er tildelte midlar frå Fylkesmannen tiltenkt arbeidet med kommunereforma.

3. Volda kommune ber om at det vert søkt om forlenga frist for endelig vedtak om eventuell kommunesammenslåing.

Vurdering og konklusjon:

Volda kommunestyre slutta seg til kommunereformarbeidet hausten 2014. I tråd med intensjonane for reforma har kommunen lagt til rette for lokale prosessar og involvering av innbyggjarane, gjennomført nabopratar, kartleggingar av samanslåingsalternativ. Lokale prosess i Volda har fylt nasjonal framdriftsplan, med endeleg vedtak innan sommaren 2016.

Volda vurderte tidleg sonderingar med kommunar på Ytre søre Sunnmøre, og over fylkesgrensa. I løpet av våren 2015 valde ein politisk å prioritere Ørsta kommune som det klare førstevallet, og har deretter arbeidd målretta for ein intensjonsavtale med Ørsta. Intensjonsavtalen opnar for Hornindal og Stryn i neste fase. Intensjonsavtalen med økonominotat vart signert 15. mars 2016, og var grunnlag for rådgjevande folkerøysting i Volda kommune og Ørsta kommune 19. mai 2016.

Proessen har vist at alternativet Volda-Ørsta kommune m.a. vil gje samdriftsfordelar, auka strategisk kapasitet, styrka fagmiljø og profesjonalisert tenesteyting, meir føreseieleg og styrka økonomi. Volda-Ørsta kommune utgjer i dag eit funksjonelt samfunnsområde med stor grad av dagleg arbeidspending mellom dei to sentra. Mykje av utviklinga i desse to kommunane må i større grad i framtida skje på aksa mellom Hovdebygda og Furene. Desse to kommunane har potensial til å verte eit tydeleg regionsenter og realisere og få gehør for å vere den fjerde byen i fylket. Føringane i nytt inntektssystem, gjeldande frå 2017, er også tydelege på at kommunar som slår seg saman får økonomiske fordelar kontra dei som vel å halde fram åleine.

Rådmannen er av den oppfatning at høve til å legge føringar for framtidig kommunalt tenestetilbod og ei heilskapleg samfunnsutvikling er meir føreseieleg ved å fylgje intensjonsavtalen som no ligg føre om ny Volda-Ørsta kommune, enn ved at Volda held fram som kommune åleine.

Alternativet Volda som eiga kommune inneber å vidareføre dagens struktur. Ein strammare kommuneøkonomi i kombinasjon med demografiske endringar vil gje utfordringar for det kommunale tenestetilbodet, og for rekruttering til kommunale stillingar. Dette kan medføre mindre fleksibilitet og tilbod i kommunale tenester. Interkommunalt samarbeid vert truleg viktigare i framtida. Resultatet av folkerøystinga i både kommunane var tydeleg nei til samanslåingsalternativet Volda-Ørsta kommune. I Volda svarte 68,9 % nei, 30,5 % svarte ja. Blanke stemmer 0,8 %. I Ørsta svarte 61,8 % av dei frammøtte nei, 37,3 % svarte ja. Blanke stemmer var 0,9 %.

Spørsmålet om kommunesamanslåing er komplisert. Kommuneekspert Geir Vinsand i Nivi Analyse har sagt at dette er så vanskeleg at ein kan ikkje forvente at innbyggjarane greier å skaffe seg tilstrekkeleg oversikt over dette, og at kommunestyret må ta eit sjølvstendig ansvar for å konkludere. Sjølv om vi veit ein del om dei økonomiske rammevilkåra, iallfall basert på forslaget til endra inntektssystem, så vert det meste basert på ein del tvil og tru. Dette gjeld både nullalternativet og alternativet med samanslåing. Samtidig så ser vi ut frå samfunnstrendane at samanslåing truleg er meir fordelaktig alternativ enn å halde fram åleine. Det er særleg det regionale perspektivet og kva ein gjennom større kommune kan få til for å styrke samfunnsutviklinga som er sentralt. Større fagmiljø vil også gi betre tenester og større kapasitet på utviklingsressursar. Ekspertutvalet (Vabo-utvalet) gjorde ei grundig utgreiing, og etter rådmannen si meining trefte dei godt da dei rådde til at kommunar på 15 - 20 000 er tilfredsstillande storleik.

Proessen med sonderingar, kartleggingar og forhandlingar tilseier at alternativet Volda-Ørsta kommune har potensial for å kunne verte eit tydeleg regionsenter og ha dei kvaliteter som er lagt som mål for kommunereforma. Alternativet med Volda og Ørsta treffer godt i høve til målsettinga og kriteria for kommunereforma. Desse to kommunane utgjer felles bu- og arbeidsmarknad og eit felles funksjonelt samfunnsområde. Sentruma er integrerte samtidig som dei utfyller kvarandre. Kommunane har utstrakt interkommunalt samarbeid, og desse to samfunna er avhengig av kvarandre.

Innbyggjarundersøkinga i begge kommunane er positive til samanslåing. Kommunestyra valte også å innhente råd frå innbyggjarane ved folkerøysting. Dersom rådmannen berre sat med informasjon frå innbyggjarundersøkingane og vurderingane opp mot mål og kriterier for kommunereforma, så ville rådmannen ha rådd til at desse to kommunane skulle slå seg saman. Dette ville da ha virka opplagt, med atterhald om usikkerheita omkring kor lang tid det ville ta for at desse to samfunna ville fungere slik at ein kunne ta ut potensialet. Dette er det ingen som veit på førehand. Resultat av folkerøystinga i båe kommunar er imidlertid tydelege på at innbyggjarane ikkje ønskjer dette alternativet no.

Storting og regjering har lagt opp til at kommunereforma skal vere ein demokratisk prosess bygd på lokal deltaking og engasjement. Kommunalministeren kommuniserte tidleg at denne reforma er tenkt å vere lokalsamfunna og dei lokale kommunestyra sin prosess. Dette ga forventningar til at lokalsamfunna også vert lytta til. Det har stilt seg annleis dersom reforma frå starten vart presentert med premisser om sterk statleg styring av framtidig struktur. Med relativt stor valdeltaking og sterk overvekt i retning av resultat, vert det ut frå demokratismsyn svært vanskeleg å seie at ein ikkje tek omsyn til kva folket meiner. Ordførarane i både Volda og Ørsta var rett etter resultatata vart kunngjorde tydelege på at ein vil lytte til folket. Med bakgrunn i resultat av folkerøystinga, rår rådmannen derfor til at kommunestyret i Volda gjer vedtak om at Volda kommune ikkje slår seg saman med Ørsta kommune no.

Hornindal og Stryn:

Kommunestyret har no gjort vedtak om Intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn kommune. Det er vidare gjort vedtak om at avtalen også kan leggest til grunn dersom vidare prosess medfører at Volda og Hornindal kan verte eit sjølvstendig alternativ og at det vert søkt om forlenga frist for endelig vedtak om eventuell kommunesamanslåing.

Spørsmål om forlenga frist heng også saman med PS-sak 47/16 21.04.16 pkt.4. der det vart gjort vedtak om at før eit vedtak om ei eventuell samanslåing med Hornindal og/eller Stryn skal det haldast folkerøysting.

Innbyggjarundersøkinga som kommunestyret vedtok 26.05 der Volda, Hornindal og Stryn er invitert til å delta, er no i ferd med å bli gjennomført. Resultatet av denne vil kunne gje ei avklaring på korleis dei 3 kommunane ser på ei evt. samanslåing. I tillegg skal Stryn kommune ha folkerøysting den 13. juni. Før resultatet av desse er det vanskeleg for rådmannen å konkludere kva ein skal tilrå i høve samanslåing med desse kommunane.

Vonaleg ligg resultatata føre før den 14.juni då formannskapet skal gje innstilling til kommunestyret den 16. juni. Rådmannen vil då kunne gje si tilråding i høve til vidare prosess med Hornindal og ev også Stryn. Med bakgrunn i kommunestyret sitt vedtak om folkerøysting vil ein ev vidare prosess vere avhengig av at fylkesmannen godkjenner utsett frist til å gjere endeleg vedtak.

Med så mange parallelle prosessar både lokalt, regionalt og nasjonalt er bildet nokså uoversiktleg. Dette gjer at mange kommunar synest det er vanskeleg å ta så prinsipielle viktige val med store konsekvensar for framtida. Dette må staten ta ansvar for. Rådmannen ser ikkje vekk frå at det betyr at staten må opne for ein runde to på kommunereforma, og at dei kommunane som ikkje er klar for å slå seg saman med nokon no, kan få høve til å avklare og kome attende til dette innanfor ein fastsett frist. Dette er det Stortinget som må avgjere, men det kan vere klokt om Fylkesmennene og regjeringa lyttar til slike signal for å ta ansvar for at dette landet får eit kommunesystem som heng saman, er funksjonelt og legg grunnlag for berekraftig utvikling i heile landet. Samtidig må staten syte for ei økonomisk utvikling og økonomisk fordeling mellom kommunane som understøttar dette. Her gjenstår det enda mykje å gjere.

Rådmannen har ikkje funne det naturleg å drøfte andre kommunealternativ enn dei som kommunestyret har gjort vedtak om som aktuelle, og som det er inngått intensjonsavtale for.

Likestillingsmessige sider ved saka: Nei

Konsekvensar for folkehelsa: Nei

Miljøkonsekvensar: Vurdert i tidlegare saker

Økonomiske konsekvensar: Vurdert i tidlegare saker

Beredskapsmessige konsekvensar: Nei

Konsekvensar for barn og unge: Vurdert i tidlegare saker

Rune Sjurgard
Rådmann

Asbjørn Moltudal
Rådgjevar

Forhandlingsnemnda i Volda

Ørsta kommune

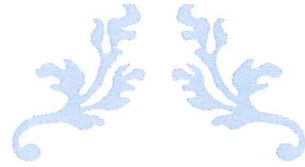
Hornindal kommune

Stryn kommune

Sunnmøre regionråd

KS Møre og Romsdal

Utskrift av endeleg vedtak, saksutgreiing og vedlegg:
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

VOLDA-ØRSTA KOMMUNE

Intensjonsavtale om å slå saman
kommunane Volda og Ørsta

15. MARS 2016
FORHANDLINGSUTVALA
Ørsta og Volda

Innhald

- 1. Bakgrunn**
- 2. Innleiing og verdiar**
- 3. Visjon og mål**
- 4. Samfunnsutvikling**
- 5. Kommunale tenester**
- 6. Lokaldemokrati. Styring og organisering**
- 7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen**
- 8. Arbeidsgjervarpolitikk/tilsette**
- 9. Frivillige lag og organisasjonar**
- 10.Økonomi**
- 11.Planverk og areal**
- 12.Fellesnemnd**
- 13.Innbyggjarinvolvering**
- 14.Hornindal og Stryn**

1. Bakgrunn

Stortinget har vedtatt å gjennomføre ei nasjonal kommunereform der alle kommunar skal utgreie alternativ til dagens struktur.

Målsetjinga er ein ny felles kommune frå 1. januar 2020. Det er kommunestyra som avgjer om kommunane skal slå seg saman eller ikkje, etter råd frå innbyggjarane (rådgjevande folkerøysting).

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggjarane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, økonomisk robuste og berekraftige kommunar, og styrka lokaldemokrati.

2. Innleiing - verdier

Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, respekt, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles mulegheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtdisvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Ørsta og Volda kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og utfordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggjast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

3. Visjon og mål

Eit sterkt regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder.

Ørsta og Volda er i dag senter for Søre Sunnmøre og Nordfjord. Om lag 50 000 personar kan nå Volda-Ørsta i løpet av ein time, og på 1,5 time heile 120 000.

- Visjonen er å bygge eit tydeleg regionsenter med større samla attraktivitet og avanserte tenester for heile regionen.
- Ivareta og utvikle arbeidsplassar.
Volda og Ørsta har fleire enn 1300 statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar, m.a. høgskule, sjukehus, tingrett, jordskifterett, lånekasse, vegvesen, prosti, politi, flyplass, HELFO og NAV. Arbeidsplassane er viktige fordi dei tiltrekkjer seg og bidreg til utvikling av kompetanse i regionen, og utfyller den private arbeidsmarknaden.
- Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk. Høgskulen i Volda har medieutdanning på masternivå med unik posisjon og renommé. Eit nytt mediesenter på campus er eit viktig steg for framleis å vere Noregs fremste medieutdanningsenter. Lærarutdanning, sosialarbeidarutdanning og andre er viktig å oppretthalde for å bygge ein sterk region.
- Nynorsk er del av ein felles identitet. Ivar Aasen-tunet er i dag eit nasjonalt opplevings- og dokumentasjonsenter for nynorsk. Forsking på nynorsk skriftspråk, nynorske læremiddel og nynorsk litteratur er viktig for høgskulen og Nynorsk kultursentrum.
- Volda-Ørsta kommune skal vere attraktiv for busetjing av familiar og unge.

4. Samfunnsutvikling

Auka attraktivitet og større slagkraft: Ein ny kommune av Volda og Ørsta gir nye mulegheiter; utvikle moderne sentrum med urbane kvalitetar, sterkare fagmiljø som sikrar rekruttering og god kompetanse. Ein ny kommune kan gje betre kvalitet og mangfald i tenestetilbodet, betre og samordna arealutnytting til bustad- og næringsformål, samordna og spissa satsing på næringsarbeid og etablerarar. Volda-Ørsta vil få meir påverknadskraft overfor sentrale og regionale styresmakter, og bli ein større og meir ressurssterk kommune betre rusta til å handtere nye og større oppgåver.

Strategi og tiltak

- Etablere Volda-Ørsta som eit moderne regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder. Utarbeide ny arealplan som sikrar attraktiv og tenleg lokalisering av næringsverksemdar og tenester, attraktive bustadområde, og landbruks- og miljøinteresser.
- Utvikle Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk i samarbeid med Høgskulen, Nynorsk kultursentrum og andre. Utvikle samarbeidet med Høgskulen og næringslivet, og arbeide strategisk for å sikre og utvikle regionale og statlege funksjonar, spesielt sjukehuset.
- Arbeide målretta for at Volda sjukehus vert vidareutvikla som eit velfungerande lokalsjukehus med gode akuttfunksjonar, herunder akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling for regionen.
- Volda-Ørsta er den største landbruksregionen på Søre Sunnmøre, og den nye kommunen skal ha fokus på landbruk, skogbruk og arbeidsplassar som bygg på primærnæringane.
- Realisere viktige samferdsel-, tryggleik- og miljøprosjekt i heile Volda-Ørsta kommune og regionen. Arbeide aktivt for å realisere tunnel Volda-Ørsta og Ørstafjord-kryssing som del av ny E-39/stamveg.
- Volda-Ørsta kommune skal legge til rette for ei spissa satsing på innovasjon og grunderverksemd i dialog med næringslivet og kompetansemiljø, og spesielt retta mot kompetansekreivjande tenester. Danne eit felles utviklingsselskap for Ørsta og Volda med offentleg og privat kapital og kompetanse.
- Skape den beste skule- og utdanningskommunen på Vestlandet. Vere ein motor for å utvikle skule- og oppvekstmiljø gjennom samarbeid med Høgskulen.
- Arbeide for dei vidaregåande skulane i Ørsta og Volda slik at dagens struktur vert vidareført, og at det vert lagt til rette for renovering og nybygg av skular og idrettsbygg.
- Planlegge og realisere universell utforming slik at alle menneske skal ha like mulegheiter til arbeid og leve gode og meningsfulle liv.

5. Kommunale tenester

Kommunale basistjenester skal framleis vere lokaliserte nær innbyggjarane. Dette betyr gode tilgjengelege tenester både i bygdene og i sentrum. Innbyggjarane skal ha medverknad på utviklinga av tenestene gjennom ulike brukarutval. Kommunen skal ha ressursar og kompetanse til å møte demografiske endringar med fleire eldre med omsorgsbehov i framtida. Kommunane vil i åra som kjem oppleve vanskelegare økonomiske føresetnader, og ein ny samanslått kommune vil kunne møte desse utfordringane. Større fagmiljø gir mulegheiter til å profesjonalisere og imøtekome behovet for spesialiserte tenester og spisskompetente fagmiljø.

Strategi og tiltak

- Vidareutvikling av tenestetilbod skal bygge på eksisterande struktur for skular, sjukeheimar og helse
- Bygge solide fagmiljø i alle delar av den nye kommunen
- Eit aktivt samarbeid mellom kommunen sitt fagmiljø og dei regionale/statlege funksjonane for å sikre vidare vekst og utvikling
- Forsterke det gode samarbeidet med frivillige lag og organisasjonar som legg ned ein formidabel innsats for lokalsamfunna
- Bruke mulegheiter som ligg i digital tenesteproduksjon og legge til rette for innovasjon og nyskaping i tenesteproduksjon for betre ressursutnytting

6. Lokaldemokrati. Prinsipp for styring og organisering

Volda-Ørsta kommune skal ha formannskapsmodellen etter kommunelova § 8 som styringsform. Kommunestyret skal i første valperiode ha 43 medlemmar. Tal på hovudutval og medlemmar i desse vil bli vurdert. Det er eit mål å engasjere fleire innbyggjarar i politiske prosessar. Her kan grende- og bygdeutval med politisk mynde vere eit alternativ saman med nye medverknadsformer gjennom til dømes sosiale media.

Det interkommunale samarbeidet mellom Ørsta og Volda vil bli ein del av ordinær drift. Nye kommunegrenser vil medføre ein gjennomgang av alle interkommunale samarbeid. Nokre vil bli bevarte, nokre vil inngå i den nye kommunane og nye ordningar kan bli vurderte.

Strategi og tiltak

- arbeide vidare med ulike modellar for medverknad og involvering
- begge rådhus skal ha sentrale funksjonar i den nye kommunen
- finne ei tenleg fordeling av administrasjonstenester i dei to tettstadane

7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen.

Kommunenamn blir Volda-Ørsta. Administrasjonssenter/kommunesenter blir lagt til Ørsta. Dei strategiske leiarfunksjonane (ordførar/rådmann med stab) skal vere i Ørsta, og leiarfunksjonane for dei mjuke tenestene i Volda (t.d. oppvekst og helse/omsorg). Det skal vere servicekontor i begge rådhusa. **Det er ein klar intensjon at det skal vere balanse mellom ansvar og arbeidsplassar i dei to rådhusa/kommunale bygg.**

Einingsleingane for basistener (t.d. barnehagar, grunnskular, sjukeheimar, eldrebustader) skal framleis vere ved einingane ute. Fellesnemnda og prosjektorganiseringa vil fram til 2020 gjennom ein grundig og inkluderande prosess gå gjennom organisasjonsstruktur og tilrå kvar dei ulike administrative ansvarsområda skal vere. Gjennomgangen bør ha som utgangspunkt å samle fagmiljø som høyrer saman.

Volda-Ørsta kommune skal få nytt kommunevåpen som kan vere ein kombinasjon av dei to kommune-våpena, eller eit heilt nytt uttrykk. Det er naturleg å arrangere ein open idèkonkurranse om dette.

8. Arbeidsgjevarpolitikk / tilsette

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som bidrar til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og som skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og

arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både under etablering av den nye kommunen og etter at den er etablert. Volda-Ørsta kommune skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette.

Strategi og tiltak

- Høg grad av medverknad frå arbeidstakarorganisasjonane både under og etter etablering av den nye kommunen.
- Alle tilsette sine noverande rettar vert vidareførte i samsvar med lov- og avtaleverk
- Ingen tilsette må slutte som følgje av kommunereforma. Alle tilsette vil få tilbod om stilling i tilsvarande størrelse og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Dersom det blir overtallige, vil den nye kommunen gje tilbod om anna passende arbeid.
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som stimulerer til god rekruttering og godt omdømme som arbeidsgjevar.
- Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning gjennom KLP/SPK.

Det skal opprettast eit partssamansett utval for handsaming av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette. jfr. Inndelingslova §26 2. ledd

9. Frivillige lag og organisasjonar

Ørsta og Volda har eit omfattande idretts- og kulturtilbod som blir drive av frivillige lag, organisasjonar og kyrkja. Den samla frivillige innsatsen er avgjerande for innbyggjarane og lokalsamfunna, og avlastar kommunen på sine ansvarsområde. Volda-Ørsta kommune skal vidareføre sterk satsing på og støtte til det frivillige arbeidet.

Strategi og tiltak

- Vidareføring av Frivilligsentral utifrå erfaringar og ressursinnsats som er i Ørsta og Volda i dag
- Gode tilskotsordningar for frivillig arbeid, lag og organisasjonar
- Samarbeid med frivillig sektor i kommunal tenesteyting og innovasjonsprosjekt

10. Økonomi

Volda-Ørsta kommune skal ha ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% av samla inntekter for å bygge opp eigenkapital.

Kommunane er fram til den nye kommunen er oppretta samde om å vise varsemnd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

- a) Ha dialog med kvarandre under budsjett- og økonomiplanarbeidet, og foreleggje forslaga for kvarandre før politisk handsaming
- b) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med kvarandre

Lånegjeld og framtidige investeringar

Kvar kommune har ansvar for å planlegge og prioritere økonomisk berekraft. Det er ønskeleg at Fylkesmannen følgjer opp dette overfor den enkelte kommune i samband med oversendinga av årsbudsjett og økonomiplan fram til 2020. Etter 2020 vil eit nytt felles kommunestyre ha ansvaret for å prioritere mellom investeringsprosjekta innanfor ein forsvarleg økonomisk politikk. Intensjons-

avtalen sin investeringsplan vil vere eit viktig politisk dokument for prioriteringar av investeringar også etter 2020.

Eigarskap Tussa

Volda-Ørsta kommune vil få aksjemajoritet i Tussa og nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring. Utbytte frå Tussa og konsesjonskraft vil variere frå år til år.

Eigedomsskatt og avgiftsnivå

Både Ørsta og Volda har eigedomsskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020. Det er ein intensjon at midlar frå eigedomsskatt skal brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.

Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Felleskommunen vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

Strategi og tiltak

- Bruke frigjorte midlar og omstillingsmidlar til utvikling
- Sikre ein kommuneøkonomi i balanse med netto driftsresultat minimum 1,75%
- Realisere prioriterte investeringar som har regional verdi

11. Planverk og areal

Kommunane vil arbeide med separate planstrategiar/kommuneplanar/arealplan i 2016/2017. I arbeidet skal begge partar vurdere kva planoppgåver som er naturleg å prioritere i lys av føreståande kommunesamanslåing. Juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Samla planportefølje vert gjennomgått i samband med utarbeiding av planstrategi for den nye kommunen, og naudsynte prioriteringar av planoppgåver vert gjort der.

Strategi og tiltak

- Felles og styrka plankontor. Utarbeide felles arealplan for Ørsta og Volda
- Utarbeide felles planar for andre samfunnsområde og tenester
- Sikre ei god utvikling der ein har meir og ulike typar areal å spele på
- Lettare å utløyse statlege og regionale midlar til samfunnsutvikling

12. Fellesnemnd

Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova §26 som har ansvar for å styre og følge opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk.

Fellesnemnda skal ha fire medlemmar frå Volda og fire medlemmar frå Ørsta. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansett utval for den nye kommunen. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og -grupper etter behov.

13. Innbyggjarinvolvering

Kommunane har gjort vedtak om å halde rådgivande folkeavstemming 19. mai med røysterett frå 16 år. Kommunane skal vere aktive for å informere grundig og balansert. Begge kommunestyra må vedta intensjonsplanen før folkeavstemming blir halde.

14. Hornindal og Stryn

Denne intensjonsavtalen gjeld mellom Ørsta og Volda. Begge kommunar er opne for eit nærare samarbeid med Hornindal og Stryn, men vil vurdere resultatet av folkeavstemming om Ørsta og Volda før ein samla går i forhandlingar med Hornindal og Stryn.

Furene

15.mars 2016

Jørgen Amdam
Ordfører Volda

Stein Aam
Ordfører Ørsta

Økonominotat –

vedlegg til intensjonsavtalen om felles kommune Volda- Ørsta

---

15. MARS 2016
FORHANDLINGSUTVALG
ØRSTA OG VOLDA

Målsetjing

Volda-Ørsta kommune skal utøve ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% samla inntekter (resultatgrad) for å bygge opp eigenkapital.

Inngangsverdiar

Vi har her lagt fram nokre punkt som viser inngangsverdiene til Volda og Ørsta kommunar. Vi kunne tatt med fleire punkt, men meiner at desse er dei viktigaste.

▪ Lånegjeld

i-1000 kr.	Volda	Ørsta
Lånegjeld pr. 31.12.2015	kr 779 692	kr 668 400
Startlån	kr 55 631	kr 25 340
Sjølvsfinansierende lån VAR	kr 66 802	kr 120 000
Rentekomp (oms.b. skule)	kr 81 250	kr 83 712
Lån som belaster kommunen sin økonomi	kr 576 009	kr 439 348

▪ Fond/Akkumulert overskot

i-1000 kr.	Volda	Ørsta
Disposisjonsfond	kr 31 956	kr 24 043
Bundne driftsfond	kr 23 881	kr 22 780
Ubundne investeringsfond	kr 65 214	kr 14 725
Bundne investeringsfond	kr 6 271	kr 4 544
Total fond	kr 127 323	kr 66 093

Akkumulert overskot	kr 28 474	kr 29 816
----------------------------	------------------	------------------

Rekneskapstala på Lånegjeld og Fond 2015 er p.t. ureviderte.

▪ Eigarskap

Tussa:

Ørsta kommune 1056 aksjar 34,8%

Volda kommune 484 aksjar 16,0%

Tilsaman 50,8%

Verdien på Tussa vart i årsrapporten for 2012 stipulert til rundt 2mrd. Etter dette har nettverksemdene til Tussa og Tafjord fusjonert og inntektsrammereguleringa for nettverksemdar gitt betre økonomisk utteljing. På den andre sida har reduksjonar i kraftprisane redusert verdien av årsproduksjonen vesentleg. Verkeleg økonomisk verdi er difor vanskeleg å angi konkret før eit konkret tilbod ligg føre. Med ein stipulert verdi på rundt 1,6 mrd. vil Ørsta kommune ha ein urealisert verdi på om lag 300 mill meir enn Volda.

Ørsta og Volda har i tillegg eigarskap i ei rekkje selskap. Det skal utarbeidast ein eigarstrategi i den nye kommune.

▪ Demografi

Demografien gir eit grunnlag for å vurdere andel innbyggjarar i produktiv alder og andel innbyggjarar i aldersgrupper som kan ha eit tenestebehov.

Alderssamansetjing. Framskriven utvikling for 6 ulike aldersgrupper. Framskrivinga er basert på SSB sitt mellomalternativ.

2015						
Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samla	1366	2466	1098	11497	2034	1105
Volda	584	1131	542	5314	933	473
Ørsta	782	1335	556	6183	1101	632
2040						
Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samla	1583	2843	1187	12712	2968	1938
Volda	750	1374	582	6274	1363	861
Ørsta	833	1469	605	6438	1605	1077

Framskrivingar av alderssamansetjinga viser at Volda vil ha ein sterkare auke av innbyggjarar i produktiv alder (20-66 år) enn det Ørsta har.

Oversikt over kjønnsbalanse i kvar av kommunane

Siste tala frå SSB syner at det er balanse mellom kjønna i Volda (100,4%) medan det i Ørsta er stort overskot av menn (104,5%).

Tenestebehov

Estimert framtidig tenestebehov i årsverk per 1000 innbyggjarar 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	49,8	48,9	67,8
Volda	44,8	43,4	57,5
Ørsta	54,2	53,8	77,8

Årsverkbehova i barnehage og grunnskule per 1000 innbyggjar vil i 2040 vere om lag som i dag. Begge kommunane får auka tenestebehov i pleie- og omsorgstenestene frå 2020 til 2040, men tenestebehovet aukar vesentleg meir i Ørsta.

Arbeidsmarknad - ulik grad av pendling

Data er henta frå SSB sine pendlingstal for 2014.

Ørsta/Volda har felles bu- og arbeidsmarknadsregion.

Kommune	Arbeidstakarar	Pendlarikkje	Pendlartil
Samla	9 110	8 011	
Volda	4 318	2 714	Ørsta: 798
Ørsta	4 792	3 554	Volda: 945

Med ei gjennomsnittsløn utgjer dette ein "inntektsoverføring" mellom Volda og Ørsta på omlag 60 mill. kroner pr. år. Volda har 98% arbeidsplassdekning, medan Ørsta har 88% arbeidsplassdekning.

Meir om demografi finn ein ved å gå inn i heftet "Basisinformasjon Ørsta og Volda."

Økonomien inn i ein ny felles kommune:

- Kommunaldrift

Volda-Ørsta kommune må tilpasse si drift i forhold til inntektsføresetnadene, skatt og rammetilskot frå staten. Begge kommunane er i dag "låginntekts-kommunar" og har relativt lite handlingsrom. Endringar av inntektssystemet og bortfall av delar av basistilskotet (dersom ein vel å stå åleine), vil medføre at både driftsbudsjett og økonomiplanar vil måtte reduserast.

- Etter samanslåing;

Etablering av den nye kommunen vil kunne frigjere økonomiske midlar, hovudsakleg ved samanslåing av felles administrative funksjonar. Ei samanslåing inneber derfor betydelege midlar som dei to kommunane elles vil gå glipp av, og betyr mulegheiter for å realisere gevinstar og felles prosjekt.

- Plan for investeringar

- Før samanslåing;

Kommunane sin gjeldande økonomiplan fram mot ei samanslåing;

Volda	2016	2017	2018	2019
Byggefelt og industriområde	7 000 000	9 500 000	1 000 000	8 300 000
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	5 400 000	20 000 000	24 500 000	8 000 000
Omsorgsbustader m.m.	29 900 000	23 500 000	30 000 000	14 000 000
Andre investeringar	211 012 500	128 073 500	53 858 000	22 458 000
Sum investeringar	253 312 500	181 073 500	109 358 000	52 758 000
Ørsta	2016	2017	2018	2019
Byggefelt	3 900 000	15 200 000	15 000 000	0
Industriområde	20 750 000	0	0	0
Sjølvkost-området (vatn, avløp og feiing)	14 200 000	6 000 000	11 000 000	7 000 000
Omsorgsbustader m.m.	42 748 000	54 000 000	4 000 000	4 000 000
Andre investeringar	103 091 000	157 010 000	65 560 000	36 460 000
Sum investeringar	184 689 000	232 210 000	95 560 000	47 460 000

Kommunane sin økonomiplan er basert på **gjeldande inntektssystem og inntektsføresetnader**.

I tillegg til ovannemnde investeringsplanar er ein samde om følgjande **regionale investeringar**:

Ørsta:

- I tillegg til vedteken fleirbrukshall skal Ørsta realisere ein regional symjehall.

Volda:

- I tillegg til vedteken idrettshall realisering av eit mediehus med kultursal i Volda.

- **Harmonisering av sjølvkostområde og avgifter**

Midlar frå eigedomsskatt skal som intensjon brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.

Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Ein ny felleskommune vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

- **Eigedomsskatt**
Både Ørsta og Volda har eigedomsskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020.
- **Felles eigarskap i Tussa, utbytte og konsesjonskraftinntekter.**
Den nye kommunen vil få aksjemajoritet i Tussa som gir nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring.

Utbyttet frå Tussa frå 2014 var 5,8 mill. for Ørsta og vel 2,6 mill. for Volda.
Volda-Ørsta kommune har som mål at drifta blir uavhengig av årleg utbyte frå Tussa.

Nytt inntektssystem / statlege overføringar

- **Eingongsstønad og reformstønad**
Volda-Ørsta kommune vil få ein **eingongsstønad** på **20 mill kr** og **reformstønad** på ytterlegare **20 mill kr**. Eingongsstønaden vert utbetalt når Stortinget har godkjent samanslåinga, medan reformstønaden vert utbetalt når samanslåinga er gjennomført (dvs. 01.01.2020).
- **Inndelingstilskot**
Dagens ordning med inndelingstilskot vert vidareført for dei kommunane som slår seg saman. Volda-Ørsta kommune får difor behalde sine **to** basistilskot i 17,5 år (15+5nedtrapping). Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samanslåtte kommunar. Det gir kommunen god tid til å tilpasse seg nye rammevilkår. Eit basistilskot utgjør ei årleg overføring på **13,2 mill kr**. Periodeeffekt 13,2 mill kr * 17,5 = **231 mill kr**.

Volda-Ørsta kommune har eit effektiviseringspotensiale når dei får behalde **to** basistilskot i 17,5 år. I kva grad og korleis ein vel å ta ut dette vert eit politisk spørsmål som eit nytt kommunestyre må ta stilling til.

- **Nytt inntektssystem**
Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing innan ramma av kommunereforma, får behalde dagens inntektssystem i 17,5 år (15+5nedtrapping).

For dei kommunane som ikkje gjer eit slikt vedtak har Regjeringa sendt eit utkast til **nytt inntektssystem** på høyring med høyringsfrist 1.mars 2016, og evt iverksetjing frå 2017.

KS (Kommunenenes Sentralforbund) har laga ein berekningsmodell som viser følgjande effekt for Ørsta og Volda dersom endringane vert vedtekne:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel	Endra basisstilskot. Strukturkriterium 25,4 km	Samla utslag per år
Volda	-1 738 000	-6 010 000	-7 748 000
Ørsta	-961 000	-4 895 000	-5 856 000
Samla			13 604 000

Samla inntektstap i Inndelingsperioden dersom vi ikkje gjer eit vedtak om samanslåing:
13,6mill x 17,5= **238 mill**

Stortinget si handsaming av nytt inntektssystem vil ikkje vere ferdig før vedtak om samanslåinga er gjennomført. Dei endelege endringane i inntektssystemet kan difor avvike frå KS sin berekningsmodell.

- **Auka folketalsvekst = auka økonomisk styrke**

SSB har gjort ulike framskrivingar av folketalsveksten i Volda-Ørsta kommune.

I kva grad folketalsveksten i VØ-kommune vil vere høg, middels eller låg, vil verte påverka av mange ulike faktorar. Vi trur likevel at ei felles VØ-kommune som samlar ressursane sine med eit felles mål om å halde på / bygge eit sterkt regionsenter for Søre Sunnmøre og Nordfjord, vil gi ei sterkare folketalsutvikling enn alternativet om å stå åleine.

SSB bruker tre ulike folketalsframskrivingar; lav – middels - høg

Kommune	1972	2016	2020 middels	2040 middels	2040 høg
Samla	17 053	19 714	20 467	23 231	26 606
Volda	7 478	9 037	9 543	11 204	12 836
Ørsta	9 575	10 677	10 924	12 027	13 770

Auka folketalsvekst gir auka økonomisk styrke i form av auka inntekter til området.

VØ-kommune vil også få eit auka tenestebehov med fleire innbyggjarar, noko som vil verte kompensert med auka overføringar.

Ein auke på 1000 nye innbyggjarar (snitt alder og fordelt med 500 på kvar av kommunane) vil gi auke i dei kommunale inntektene med omlag **23 mill. kr i året**.

Volda/Ørsta 15.03.2016

Ørsta og Volda:
INNBYGGJARUNDERSØKING OM
HOVUDALTERNATIV I KOMMUNEREFORMA

Ivar Aasen-tunet 1. juli 2015

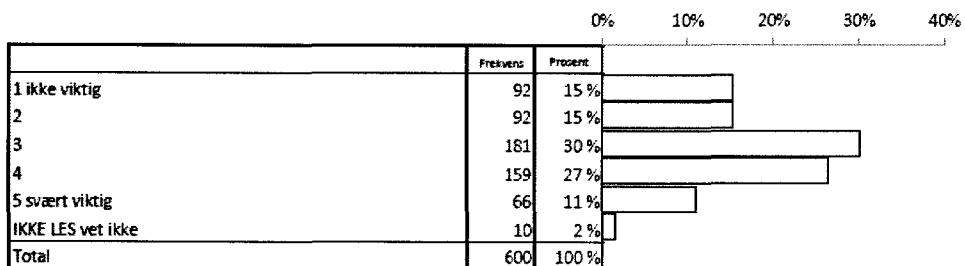
SPØRSMÅL

Ørsta og Volda kommune. 15 år +
600 intervju i hver kommune.

1. Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for de? Svar på en skala fra 1 til 5 der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig. (6=vet ikke. IKKE LES)
2. Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?
  - Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene
  - Være egen kommune som i dag
  - Vet ikke/ingen mening
3. Dersom din kommune skulle slå seg sammen med en eller flere av nabokommunene, hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med? (flere svar mulig)
  - Sykkylven
  - Stranda
  - Hornindal
  - Volda
  - Ulstein
  - Hareid
  - Stryn
  - Sande
  - Vanylven
  - Eid
  - Hele Søre Sunnmøre
  - Andre noter
  - Vet ikke

RESULTAT VOLDA, spm. 1

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

RESULTAT VOLDA, spm. 1 (framhald)

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

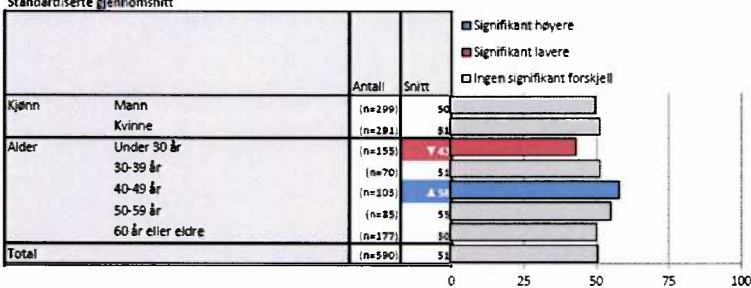
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Veldig viktig)	KSE (EES) svar i %	N
Kjønn	Mann	18%	16%	26%	27%	12%		(n=303)
	Kvinne	15%	25%	34%	26%	10%		(n=286)
Alder	Under 30 år	20%	16%	35%	22%	7%		(n=163)
	30-39 år	14%	35%	28%	21%	1%		(n=71)
	40-49 år	7%	33%	33%	21%	6%		(n=104)
	50-59 år	9%	18%	28%	31%	13%		(n=85)
	60 år eller eldre	19%	35%	27%	25%	14%		(n=178)
Total		15%	35%	30%	27%	11%		(n=600)

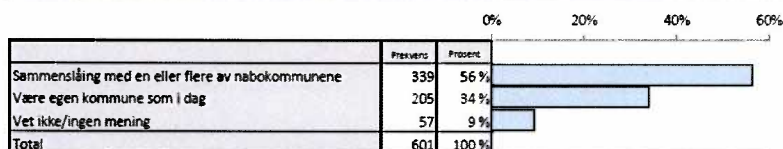
Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

Standardiserte gjennomsnitt

RESULTAT VOLDA, spm. 2

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?

Brutt ned på bakgrunnsvariabler

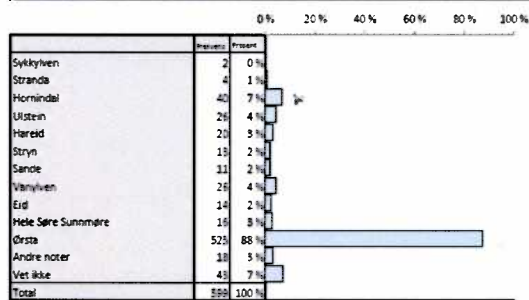
		Sammenslåing med en eller flere av nabokommunene	Være egen kommune som i dag	Vet ikke/ingen mening	N
Kjønn	Mann	58%	32%	10%	(n=303)
	Kvinne	55%	36%	9%	(n=297)
Alder	Under 30 år	▼ 36%	▲ 50%	14%	(n=161)
	30-39 år	69%	22%	8%	(n=72)
	40-49 år	65%	27%	8%	(n=103)
	50-59 år	▲ 69%	▼ 22%	8%	(n=85)
	60 år eller eldre	58%	34%	7%	(n=178)
Total		56%	34%	9%	(n=601)

▲ Signifikant høyere

▼ Signifikant lavere

RESULTAT VOLDA, spm. 3

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig.

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig.

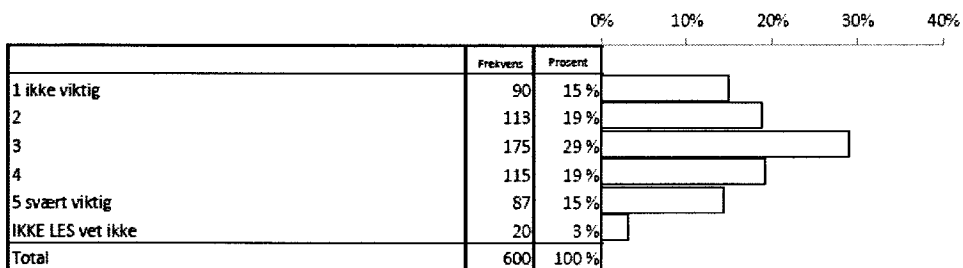
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

	Kommune	Sykkylven	Stranda	Hornindal	Ulstein	Hareid	Stryn	Sande	Vanylven	Eid	Hele Søre Sumnære	Gårta	Andre noter	Vet ikke	Ukjent
Kjønn	Mann	0%	1%	7%	3%	4%	3%	2%	4%	3%	3%	85%	3%	7%	(n=501)
	Kvinne	0%	1%	6%	3%	2%	1%	1%	5%	3%	2%	90%	3%	7%	(n=297)
Alder	Under 30 år	0%	1%	6%	2%	1%	1%	1%	5%	2%	3%	78%	6%	3%	(n=160)
	30-39 år	0%	1%	6%	2%	1%	1%	1%	5%	2%	3%	89%	6%	2%	(n=72)
	40-49 år	0%	1%	10%	2%	1%	1%	1%	6%	2%	3%	83%	1%	5%	(n=103)
	50-59 år	0%	1%	6%	2%	1%	1%	1%	6%	2%	2%	80%	2%	7%	(n=85)
60 år eller eldre	1%	1%	11%	3%	3%	4%	2%	6%	4%	3%	68%	3%	8%	(n=179)	
Total		0%	1%	7%	4%	3%	2%	2%	4%	3%	81%	3%	7%	(n=599)	

▲ Signifikant høyere
▼ Signifikant lavere

RESULTAT ØRSTA, spm. 1

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

RESULTAT ØRSTA, spm. 1 (framhald)

Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

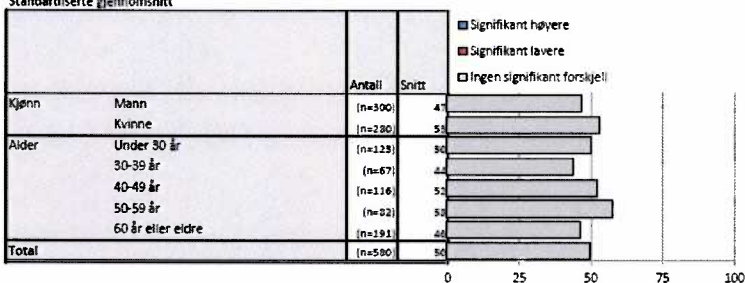
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		1 (svært viktig)	2	3	4	5 (svært viktig)	KOEFLESVERTI	Varian
Kjønn	Mann	▲ 19%	18%	31%	16%	15%	2%	(n=305)
	Kvinne	▼ 11%	20%	27%	21%	16%	5%	(n=295)
Alder	Under 30 år	9%	20%	28%	21%	10%	▲ 11%	(n=139)
	30-39 år	15%	22%	▲ 41%	▼ 6%	12%	▼ 0%	(n=67)
	40-49 år	15%	20%	28%	23%	16%	▼ 0%	(n=116)
	50-59 år	8%	13%	39%	20%	21%	▼ 0%	(n=82)
	60 år eller eldre	▲ 22%	18%	▼ 22%	19%	15%	2%	(n=195)
Total		15%	19%	29%	19%	15%	3%	(n=600)

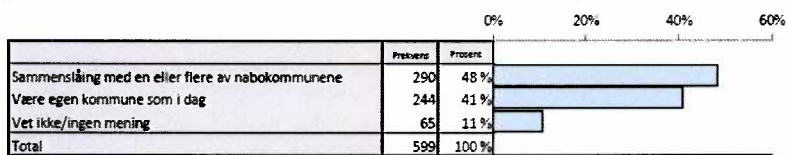
Spørsmål 1: Et flertall på stortinget har tatt til orde for en storstilt kommunereform som har som mål å redusere antall kommuner i landet. Hvor viktig er spørsmålet om kommunesammenslåing for deg?

Standardiserte gjennomsnitt

RESULTAT ØRSTA, spm. 2

Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?

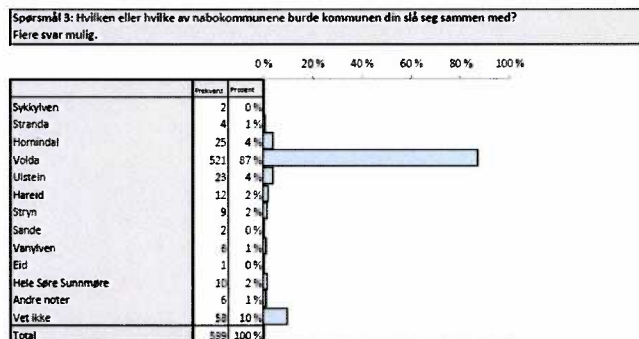
Spørsmål 2: Hvordan mener du den fremtidige kommunestrukturen for din kommune bør være? Bør kommunen slås sammen med en eller flere av nabokommunene, eller bør din kommune være en egen kommune som i dag?
Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		Sammen slåing med en eller flere av nabokommunene	Være egen kommune som i dag	Vet ikke/ingen mening	N
Kjønn	Mann	53%	36%	9%	(n=305)
	Kvinne	43%	43%	13%	(n=295)
Alder	Under 30 år	▼ 32%	44%	▲ 19%	(n=139)
	30-39 år	53%	35%	12%	(n=68)
	40-49 år	▲ 61%	34%	▼ 5%	(n=116)
	50-59 år	52%	39%	9%	(n=82)
	60 år eller eldre	45%	45%	10%	(n=196)
Total		48%	41%	11%	(n=599)

▲ Signifikant høyere

▼ Signifikant lavere

RESULTAT ØRSTA, spm. 3

Spørsmål 3: Hvilken eller hvilke av nabokommunene burde kommunen din slå seg sammen med?
Flere svar mulig

Brutt ned på bakgrunnsvariabler

		Vanylven	Stranda	Hormindal	Sande	Eid	Hareid	Strym	Sande	Vanylven	Eid	Hele Søre Sunnmøre	Andre noter	Vet ikke	Totalt
Kjønn	Mann	0%	1%	4%	60%	3%	3%	▲ 3%	0%	1%	0%	2%	1%	7%	n=305
	Kvinne	0%	0%	3%	55%	3%	1%	▼ 0%	3%	1%	0%	1%	1%	15%	n=234
Alder	Under 30 år	0%	▼ 0%	2%	60%	2%	1%	▲ 2%	0%	1%	0%	1%	▼ 0%	▲ 10%	n=130
	30-39 år	0%	▼ 0%	1%	25%	6%	1%	▼ 0%	0%	▼ 0%	0%	▼ 0%	1%	12%	n=67
	40-49 år	0%	▼ 0%	4%	91%	7%	4%	1%	2%	▼ 0%	0%	3%	▼ 0%	5%	n=126
	50-59 år	1%	4%	11%	88%	6%	1%	4%	0%	▼ 0%	0%	1%	1%	10%	n=82
60 år eller eldre	1%	1%	4%	91%	2%	2%	1%	1%	3%	1%	3%	2%	6%	n=184	
Totalt		0%	1%	4%	67%	4%	2%	2%	0%	1%	0%	2%	1%	10%	n=559

▲ Signifisant høyere
▼ Signifisant lavere

Oppsummering Volda

- 11 prosent meiner kommunereform er svært viktig, 15 prosent meiner det ikkje er viktig. Fleirtalet er midt på skalaen
- 56 prosent meiner Volda bør slå seg saman med ein eller fleire nabokommunar. Ein indikasjon på eit relativt sikkert fleirtal. 34 prosent ønskjer kommunestruktur som i dag. Størst motstand blant dei under 30 ✓
- Om det vert bestemt at kommunesamanslåing skal gjennomførast, er Ørsta første alternativ (88 prosent) ✓

Oppsummering Ørsta

- 15 prosent meiner kommunereform er svært viktig, om lag like mange meiner det ikkje er viktig. Fleirtalet er midt på skalaen også her
- Nær halvparten meiner Ørsta bør slå seg saman med ein eller fleire kommunar, medan fire av ti meiner kommunestrukturen bør vere som i dag. Tendensen likevel eintydig nok til å konkludere med et sikkert fleirtal for samanslåing ✓
- Om det vert bestemt at kommunesamanslåing skal gjennomførast, er Volda soleklart alternativ (87 prosent) ✓

Referat leiargruppene 03.02.16

Tid 13.00-16.00

Tilstades.

Kjell Magne Rinda, Rune Sjugard, Rolf Magnus Sundgot, Liv Bente Viddal, Eldar Øye, Wenche Solheim Per Ivar Kongsvik, Knut Åmås, Inger Liadal, Kristin Vik, Wenche Flo, Svein Berg Rusten , Andrea Fivelstad, Inger-Johanne Johnsen, Henrik Skovly, Oddny Vatnehol, Elisabeth Sæbønes, Idun Lee Hofset

Andre:

Per Ivar Lied Sunnmøre regionråd, Gro Anita Bårdseth og Asbjørn Moltudal,

Hensikt:

Forventningsavklaring --- kva ser vi for oss i framtida.
Få fram mulighetsrommet

Program:

13.00 - 13.15	Introduksjon
13.15 - 14.15	Gruppearbeid SWOT
14.15 - 14.45	Presentasjon
14.45 - 15.00	Pause
15.00 - 15.30	Nødvendige behov neste 15 år
15.30 - 16.00	Presentasjon/ diskusjon

Per Ivar Lied leidde samlinga og innleidde først om dei aktuelle samanslåingane på Sunnmøre og om korleis gruppearbeidet skulle gjennomføraast.

4 Grupper:

- Økonomi, stab
- Helse, sosial, omsorg
- Oppvekst
- Plan/teknisk/næring

Gruppe Teknisk/Plan/Næring		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker
Eit naturleg senter Nærheit Meir demokratisk Færre periferiar	Godt integrert/naboar Felles identitet Stordrift God ressursutnytting Strategisk kapasitet Arealplan	Sterkare Regional posisjon Godt integrert/naboar Felles identitet Stordrift God ressursutnytting Strategisk kapasitet Arealplan
Muligheter	Muligheter	Muligheter

Styrka identitet	Samordning Økonomi Fagmiljø Regional tyngde Sterkare næringsapparat /utvikling Utvikle/Befeste høgskulen	Utvikle reiseliv Samordning Økonomi Fagmiljø Regional tyngde Sterkare næringsapparat /utvikling Utvikle/Befeste høgskulen
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Sårbare fagmiljø – små	Utkantar	Meir utkantar
Truslar	Truslar	Truslar
Sårbare fagmiljø – små Attraktivitet Liten åleine Mindre regional tyngde Økonomi	Fleire utkantar	Fleire utkantar

Gruppe Oppvekst		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker
Overiktleg Mykje godt utviklingsarbeid Gode prosessar	Felles administrasjon Spesialisering, fordjupning spes.komp Kjenner kvarandre Samarbeid som er etablert God kompetanse	
Muligheter	Muligheter	Muligheter
Avhengig av satlege midlar Framhald av satsingar	Betre sakshandsaming Betre stetta krav til jur. Komp. Grunnlag for betre kvalitetssikring Meir rom for utvikling/innovasjon Samarbeid med høgskulen Strategisk tenking og analyse Meir føreseieleg økonomi	Økonomi
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Innhaldet meir utsett enn struktur. Konsekvens for innhald	Misser ein god konkurrent	Endå fleire einingar Hornindal OK
Truslar	Truslar	Truslar
44 eininga barnehage /skule i drift i dag Økonomi	Blir større avstandar skuleeigar Mange einingar	Dei som har ei teneste ynskjer å framleis ha det
rekruttering		

Gruppe Helse-og sosial		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++
Styrker	Styrker	Styrker

Lokal kunnskap Nærleik til beslutning Forutsigbart for tilsette/ innbyggjarar Tryggheit	Større fagmiljø/større kompetanse Lettare å rekruttere Spisskompetanse Betre teneste Tilbod for marginale grupper med spesielle behov Habilitet i tildelingskontor Ressursutnytting Har samarbeidserfaring i dag	Lettare å bevare sjukehusfunksjonane (føresett at grensene i helseforetaket blir endra) +fylkesgrense
Muligheter	Muligheter	Muligheter
Slepp å bruke tid/energi på omstillinga Halde fokus på tenesteproduksjon	Samfunnsutvikling/fagutvikling Bygge opp spesialteneste/tilbod Tilbod for meir utfordrande tenester Styrka økonomi	Region/sterkare saman. Samfunnsutvikling/fagutvikling Bygge opp spesialteneste/tilbod Tilbod for meir utfordrande tenester Styrka økonomi
Svakheter	Svakheter	Svakheter
Å vere åleine/verte små i forhold til omkringliggende kommuner i regionen	Avstandar/utkantar Svekka økonomi	2 helseforetak 2 helseforetak/spesialisthelsetenesta Større avstand mellom behov og beslutning Lokaldemokratiet fjernare
Truslar	Truslar	Truslar
Dårlegare rammevilkår Økonomi	Usikkerhet	?Det ukjende

Mange av perspektiva er lik med oppvekst

Gruppe	Økonomi/stab		
Eiga kommune	Ørsta - Volda	Ørsta-Volda ++	
Styrker	Styrker	Styrker	
Ø/V God økonomistyring Ø/V Verdi Tussaaksjar Ø; Lav lånegjeld 31.12. 173 mill	Beheld Basistilskot i 15 år V:Får del i Tussa-aksjane Styrker fagområda/Større fagmiljø Sterkare aktørar	Beheld Basistilskot i 15 år Styrka fagområde	
Muligheter	Muligheter	Muligheter	
Ø:Fortsatt god drift Ø: Beheld identiteten V:Meir kommunalt samarbeid	V: Større investeringsmusklar Felles skular Felles Økonomiavdeling Eitt sentralbord Spennande med endring – å få bygge opp noko heilt nytt	Eigedomsskatt?? V: Større investeringsmusklar Felles skular Felles Økonomiavdeling Eitt sentralbord Spennande med endring – å få bygge opp noko heilt nytt	
Svakheter	Svakheter	Svakheter	
Små i forhold til resten av regionen	Nytt inntektssystem V: 400 hyllemeter arkiv Ø: 750 hyllemeter arkiv	Nytt inntektssystem Lange avstandar Misse kompetanse Dårlegare skattereglar for	

		pendlarar
Truslar	Truslar	Truslar
Nytt inntektssystem	Nytt inntektssystem Ulike i kultur Høgre sjukefråver Ekstraarbeid i overgangsfase Ekstraarbeid ved ny kommune/nytt org.nr.	Ekstraarbeid i overgangsfase

Andre oppsummeringar:

Andre fagområde som t.d. IKT burde også ha vore med

Betre kvalitet - på stell

Skule barnehage og til dels helse og sosial "kunne sett seg saman og jobbe saman i morgon"

Diskusjon om sentralisering (indre sentralisering/ytre sentraliserng) -----motsats

Nødvendige behov neste 15 år

Her var ynsket å kome fram med dei investeringsbehova som ein ser for seg utover det vedtekne økonomiplanperioden.

Av det som er lista opp ser vi at der er ei blanding både av vedtekne investeringar og andre behov:

Aktuelle Investeringar	Ørsta	Volda
Næringsareal; Hovden, Melsbygda, osb	X	
Legesenter/omsorgsbustader	X	
Fleirbrukshall	X	
Symjehall	X	
Barneskular; Sentrum, Vartdal, Vikemarka, Hovden	X	
Kulturhus	X	
Sentrum opprustning/Europlan P-areal, fellesarenaer/park/sentral plass	X	
Infrastruktur (veganlegg – Ringrute) Bruer - Melsgjerdet	X	
Bustadareal sentrum/bygder	X	X
Rassikring	X	
Trafikksikring (gang/sykkelveg)	X	X
IKT-investering	X	X
Rådhusoppgradering	X	
Vedlikehaldsetterslep	X	X
Spesialiserte tenester (viss felles) små einingar	X	X
"Hardbruks-bustader" (viss felles) små einingar	X	X
Korttidsbustader (viss felles) små einingar	X	X
Bustader for utviklingshemma (same alder)	X	X
Økonomi Fagsystem	X	X
Sentrumsplan		X
Campusutbygginga Volda		X
Skule Mork		X
Ungdomsskulen Volda		X
IKT-Fiber	X	X
Torvmyrvegen	X	X
Reinseanlegg sentrum		X

Idrettshall/kroppsøvingsanlegg		X
Næringsareal		X
Rassikring Vartdal/Bondalen	X	

Intensjonsavtale Samanslåing av Hornindal, Stryn og Volda kommunar

Innleiing

Hornindal, Stryn og Volda kommunar tek sikte på å slå seg saman til ein kommune frå 01.01.2020. Det er kommunestyra i kommunane som gjer vedtak om kommunane skal slå seg saman eller ikkje.

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggjarane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, kommunar som er bærekraftige og økonomisk robuste og eit styrka lokaldemokrati.

1. Verdier og mål

Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles muligheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtidsvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Volda, Stryn og Hornindal kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og ufordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

Vi er samde om at hovudmålet med samanslåinga er å:

- Ta ein posisjon for vekstkraft og utvikling i ein større region
- Sikre gode tenester med høg kvalitet for innbyggjarane
- Attraktiv lokaliseringsstad for næringsverksemd og sentrale tenester.
- Sterkare gjennomslagskraft utad
- Vere ein utviklingsaktør

Delmåla er å:

- Skipe ein vekstkraftig og attraktiv ny kommune
- Legge til rette for samfunnsutvikling og skape attraktive bu-, arbeids- og fritidsområde i alle deler av kommunen.
- Styrke folkevald styring, brei deltaking og involvering
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon med gode fagmiljø
- Byggje på dagens kommunar sine identitetar og styrker innan reiseliv, anna næringsverksemd, utdanning, helse, språk og kulturarv, for å gje dette større kraft i regional samanheng
- Løyse strategiske oppgåver og prøve ut nye modellar for tenesteyting og samfunnsutvikling i partnarskap med t.d. sjukehus, vidaregåande skular, Høgskulen i Volda, NAV og næringslivet.

2. Samfunnsutvikling

Det skal vere ei overordna målsetjing å realisere lokalsamfunna sine behov og interesser, samstundes sjå desse i regional samanheng og vere konkurransedyktig i landsdel og landet.

Arbeide målretta for dei vidaregåande skulane i Stryn og Volda slik at dagens struktur vert vidareført og at det blir lagt til rette for vidareutvikling knytt til lokale og regionale nærings- og samfunnsbehov.

Arbeide for at Volda sjukehus vert vidareutvikla som eit velfungerande lokalsjukehus med gode akuttfunksjonar, herunder akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling for regionen. Utvikle samarbeidet med høgskulen og næringslivet og støtte høgskulen i arbeidet med å styrke utdanning og forskning knytt til nasjonale og regionale behov; spesielt nynorsk, nytt bygg for medie- og kultur og kulturnæringspark og stimulere til innovasjon og kommersialisering.

Det skal vere ei overordna prioritering å byggje ut gode kommunikasjonstilbod innanfor den nye kommunen. Det skal arbeidast for løysingar som gjer den nye kommunen til ein reell felles bu og arbeidsregion.

Breibandstilbod og mobildekning må sikrast for folk og arbeidsliv i alle deler av kommunen. Kommunen skal vere ein pådrivar for utbygging av følgjande prosjekt:

- Realisering av E39 i samsvar med føreliggande planar
- RV 15, Strynefjellsvegen
- FV 60 Grodås – Møre grense

I framtidig arealplanlegging skal det leggest til rette for vekst og utvikling i dei ulike sentera.

3. Betre tenester

Vi er samde om å ha kostnadseffektive tenester ut frå tilgjengelege økonomiske ressursar.

- Utvikle desentraliserte tenestetilbod som skular, sjukeheimar, helse, herunder legeteneste, barnehagar, tekniske tenester, brannberedskap og kulturtilbod der dei er no
- Austefjord skal inngå i opptaksområdet til Hornindal skule
- Vere ein aktiv samfunns- og næringsutviklar og etablere møteplassar, partnerskap og samhandling
- Vere ein utviklande og attraktiv arbeidsplass for dei tilsette i eit styrka fagmiljø
- Rekruttere dyktige medarbeidarar inn i ein samla kompetanseorganisasjon
- Vere på høgde med den digitale utviklinga

4. Nye oppgåver

Vi er samde om å sikre at den nye kommunen er i stand til å ta på seg nye oppgåver frå sentral og regional stat og frå fylkeskommunen. Første prioritet har oppgåver som kan leggest inn i eksisterande organisasjon og som er tenlege for innbyggjarane. Det må følgje resursar med.

5. Prinsipp for politisk styring

Vi er samde om at den nye kommunen skal bygge på formannskapsmodellen etter KL. § 8 som styringsform.

Kommunestyret skal ha minimum 37 medlemmer, dette vert nærare fastlagt av Fellesnemnda.

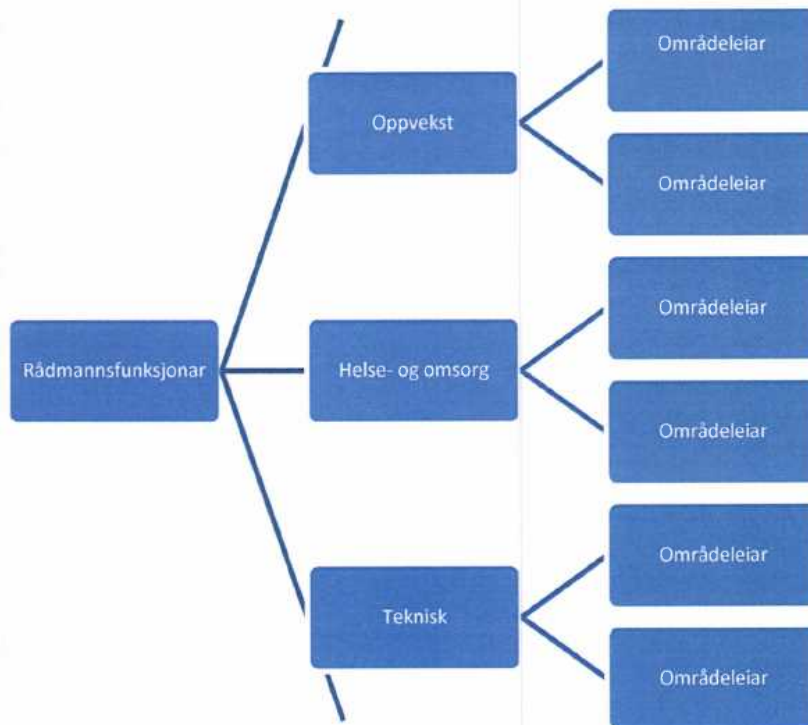
Fellesnemnda skal vurdere ulike demokratiske modellar for å møte behova for deltaking i ei større geografisk eining. Fellesnemnda tek avgjerd om korleis ein elles skal utforme den politiske organiseringa, mellom anna gjere vurderingar knytt til oppretting av kommunedelsutval etter Kommuneleva sin § 12. Herunder skal Fellesnemnda også gjere vurderingar knytt til direkte val av medlemmar til kommunedelsutvala (Kommuneleva § 12.2).

6. Kommunesenter og administrativ fordeling

Vi er samde om at kommunesenteret blir lagt til Volda

Vi er og samde om at kommunesenteret bør innehalde det strategiske leiingsnivået og administrative støttefunksjonar knytt til dette.

Kommunale administrative arbeidsplassar skal så langt det er praktisk mogleg fordelast etter folketal. For å få til dette vert områdeorganisering lagt til grunn som prinsipp, som til dømes:

Dei tidlegare kommunesentra skal stimulerast gjennom å vere lokale knutepunkt ved bruk av servicetorg, og plassering av publikumsretta og andre tenester som det er naturleg ligg desentraliserte. Ein skal ha representasjon knytt til NAV og sosiale tenester i dei tidlegare kommunane. Omsynet til kompetansebygging bør i stor utstrekning byggje på å samle spesialiserte fagmiljø (t.d PPT og barnevern).

Ved framtidig administrativ effektivisering vil vi søkje å balansere effekten.

Fellesnemnda (FN – jfr. inndelingslova § 26) har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden – herunder politisk og administrativ organisering - frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk. Det operative arbeidet skal utførast av ein prosjektorganisasjon og vere beskrive i ein prosjektplan. Politikarar, administrasjon og tillitsvalde skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen. Intensjonane frå denne avtalen skal ligge til grunn for Fellesnemnda sitt arbeid.

7. Kommunenamn og kommunevåpen

Vi er samde om at kommunenamnet vert Stryn - Volda.
Den nye kommunen skal få nytt kommunevåpen.

8. Interkommunale selskap/samarbeid

Vi er samde om at Fellesnemnda skal gå gjennom samarbeidet med andre kommunar (som ikkje vert del av den nye kommunen) for å endre vedtekter, kostnadsfordeling m.m. og/eller avvikle/melde oss ut av samarbeidet/ev inngå nye samarbeid.

Målet er at den nye kommunen ivaretek flest moglege av oppgåvene sjølv. Vi er difor alt no samde om å avvikle, endre eller rydde samarbeid.

9. Økonomi

Denne delen av avtalen gjeld frå 01.07.2016 til Fellesnemnda er etablert. Vi er samde om å vise varsemd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

- a) Orienterer kvarandre om investeringar slik dei ligg i vedteken budsjett- og økonomiplan.
- b) Peike ut dei viktigaste tiltaka slik at dei andre kommunane får innsyn i dei
- c) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med dei andre.

Fellesnemnda skal gjennomgå kommunane sine posisjonar i fond, stiftingar, aksjeselskap og pensjonsfond. Fornuftig finansforvaltning skal sikre at realverdien av kommunane sine investeringar vert oppretthaldne. Budsjettert avkastning skal vere realistisk og ta omsyn til prisstigning.

Fellesnemnda skal foreta ein gjennomgang av investeringstrongen i den nye kommunen.

Investeringsprosjekt som allereie er innarbeidd i dei tidlegare kommunane sine økonomiplanar, skal prioriterast i den nye kommunen sitt budsjett og økonomiplan. Det er ein føresetnad at prosjekta er fullfinansiert i balansert budsjett/økonomiplan.

10. Samordning av planverk

Vi skal orientere kvarandre om kommuneplanen sin arealdel og samfunnsdel. Kvar kommune skal peike ut sine viktigaste tiltak, slik at dei andre kommunane får innsyn i dei innan 01.07.2016.

Vi er samde om at alle juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Planane vert samla og gjennomgått i tida fram til den nye kommunen er formelt skipa.

11. Arbeidsgjevarpolitikk

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Kommunesamanslåingsprosessen skal ivareta dei tilsette på ein god måte. Det er viktig å legge tilhøva til rette slik at arbeidstakarane ynskjer å fortsette å jobbe i den nye kommunen. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som legg vekt på at det er tre ulike organisasjonskulturar som skal utviklast til ein felles organisasjonskultur i den nye kommunen. Dette bidreg til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både før, under og etter etablering av den nye kommunen.

Den nye kommunen skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette.

Ein kommunesamanslutning er ei verksemdsoverdraging, Jf.Arbeidsmiljølova § 16..

Bemanningsreduksjon skal skje gjennom naturleg avgang. Eventuelle overtallege skal tilbydast andre oppgåver i den nye kommunen i tilsvarande storleik og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Effektiviseringstiltak skjer gjennom naturleg avgang. Alle tilsette sine noverande rettar og tilsetjingstilhøve vert vidareført i samsvar med lov- og avtaleverk .

Ingen skal gå ned i løn og dei tilsette sine pensjonsrettigheter skal ikkje verte svekka som følgje av samanslåingsprosessen. Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning i samsvar med dei til kvar tid gjeldande tariffavtalane (KLP/SPK). Arbeidsgjevarpolitikken skal spela på lag med fagforeningane og fylgja regelverket på ein god måte. Målet er å byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som kan stimulere til god rekruttering og godt omdøme.

12. Fellesnemnd

Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova § 26 som har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåing vert sett i verk.

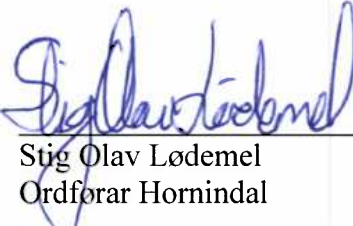
Fellesnemnda skal ha 3 medlemmar frå Volda, tre medlemmar frå Stryn og 3 medlemmar frå Hornindal. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansatt utval for den nye kommunen, Jf Inndelingslova § 26, 2.ledd. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og – grupper etter behov.

Volda, 14. april 2016

Jørgen Amdam
Ordfører Volda

Stig Olav Lødemel
Ordfører Hornindal

Sven Flo
Ordfører Stryn

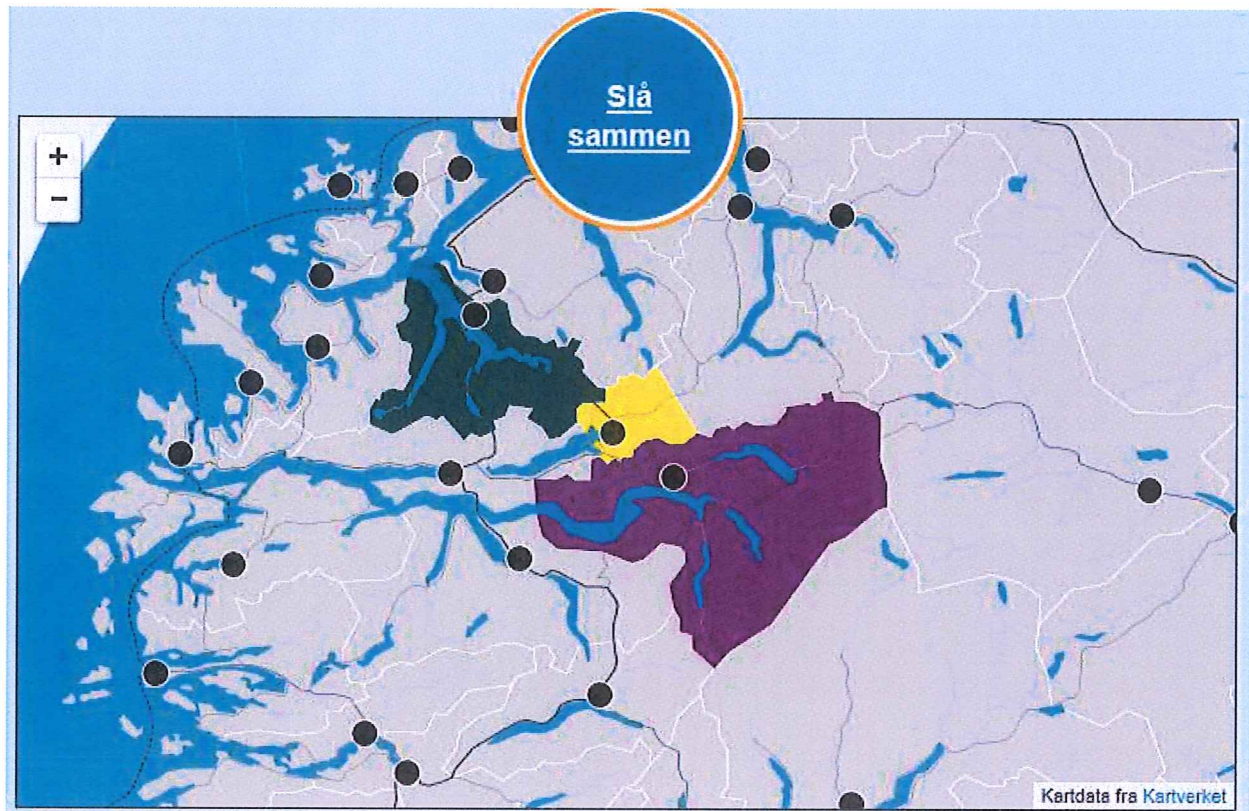

NOTAT

Dok. ref.
16/429-1/K1-002, K3-&23//HAR

Dato:
06.04.2016
Oppdatert 11.04.2016

Basisinformasjon Volda, Hornindal og Stryn. Kommunereform

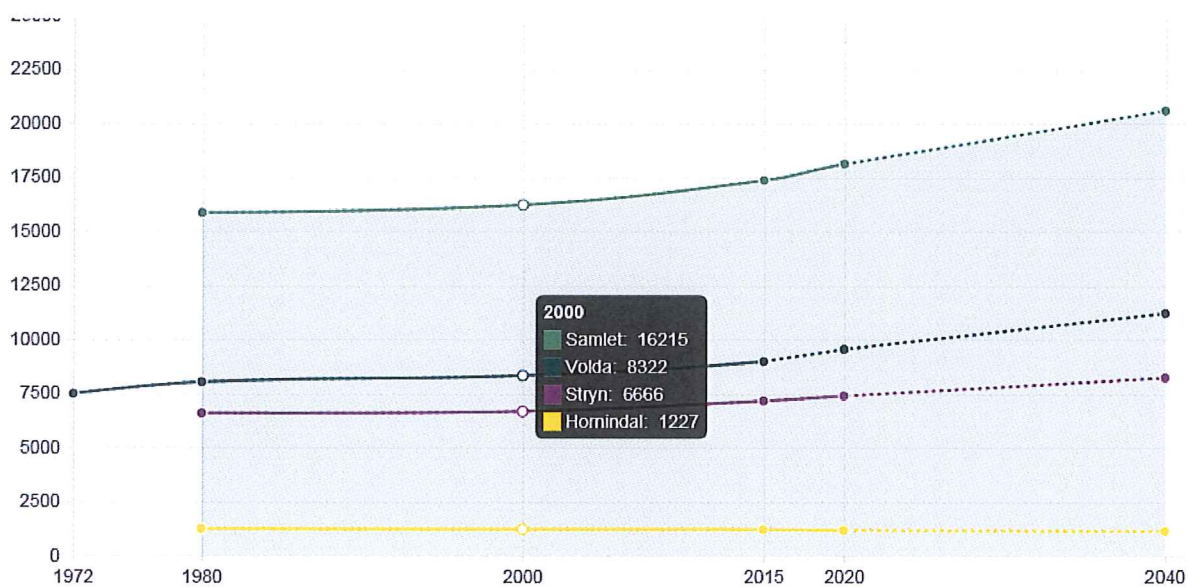

Innhold

Folketal – framskriving	Side	2
Arbeidspendling		3
Alderssamansetting		3
Innbyggjarar 20-66/eldre		4
Pleie og omsorg. Estimert framtidig tenestebehov	4	
Driftsresultat, lånegjeld, inntekter, fond		4
Aksjar		6
Reformstøtte		6
Endringar i inntektssystemet	6	
Kommunebarometereer Kommunal rapport 2015		7
NHOs Kommune NM 2015		8
Kostra Nøkkeltal – Økonomisk status		8

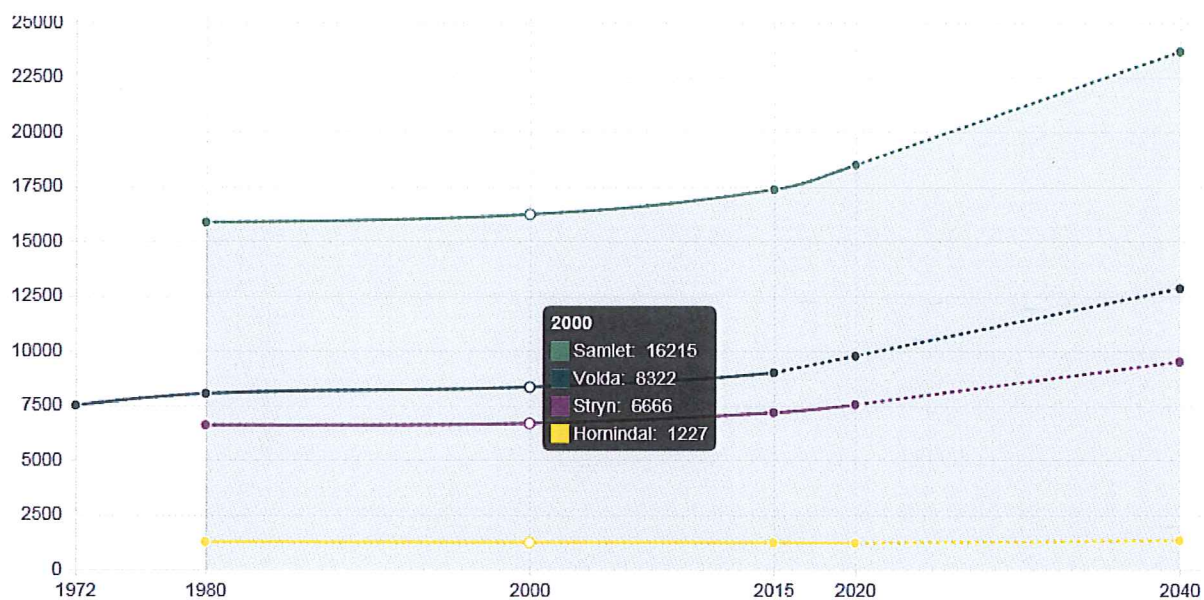
Folketal – framskriving (SSB)

Kommune	1980	2015	2020 middels	2040 middels	2040 høg
Samla	15 854	17 353	18 111	20 577	23 647
Volda	8 020	8 977	9 543	11 204	12 836
Hornindal	1 247	1221	1183	1146	1 325
Stryn	6 587	7155	7385	8227	9 486

VELG PROGNOSE FOR BEFOLKNINGSUTVIKLING

LAV **MIDDELS** HØY

VELG PROGNOSE FOR BEFOLKNINGSUTVIKLING

LAV MIDDELS **HØY**

Arbeidspendling

Utpendling Første kolumne viser samla arbeidstakarar busett i kommunen. Kolonne to frå venstre viser arbeidstakarar som arbeider i kommunen og er busett i kommunen. Dei fem neste kolonnene viser kva kommune dit dei fleste pendlar til, og den siste kolonnen viser talet på pendlørar til andre kommunar.

Innpending Første kolonne viser totalt tal sysselsette i kommunen, kolonne 2 viser antal personar som er busett og arbeider i kommunen (lik kolonne 2 i utpendlingstabellen). Dei neste fem kolonnene viser kommunane dei fleste pendlar frå og siste kolonne summen av dei som pendlar frå andre kommunar. Summen av kolonne 2 til 8 gir totalt antall sysselsette i kommunen noko som tilsvarar kolonne 1. Data er henta frå SSB sine pendlingstal for 2014.

SAMLET	8 852 ARBEIDS- TAKERE	6 530 PENDLER IKKE	820 ØRSTA	154 ÅLESUND	154 EID	139 ULSTEIN	132 OSLO	923 ANDRE
VOLDA	4 397 ARBEIDS- TAKERE	2 714 PENDLER IKKE	798 ØRSTA	134 ULSTEIN	126 ÅLESUND	70 OSLO	61 BERGEN	494 ANDRE
HORNINDAL	613 ARBEIDS- TAKERE	325 PENDLER IKKE	140 STRYN	34 EID	22 STRANDA	13 OSLO	12 FØRDE	67 ANDRE
STRYN	3 842 ARBEIDS- TAKERE	3 262 PENDLER IKKE	77 EID	74 GLOPPEN	49 OSLO	47 BERGEN	43 FØRDE	290 ANDRE

UTPENDLING   INNPENDING

SAMLET	8 555 ARBEIDS- TAKERE	6 530 PENDLER IKKE	956 ØRSTA	138 EID	86 ULSTEIN	59 VANLYVEN	57 HERØY (M. OG R.)	729 ANDRE
VOLDA	4 318 ARBEIDS- TAKERE	2 714 PENDLER IKKE	945 ØRSTA	85 ULSTEIN	57 HERØY (M. OG R.)	51 ÅLESUND	43 VANLYVEN	423 ANDRE
HORNINDAL	399 ARBEIDS- TAKERE	325 PENDLER IKKE	29 STRYN	18 EID	10 VOLDA	4 ØRSTA	3 BERGEN	10 ANDRE
STRYN	3 838 ARBEIDS- TAKERE	3 262 PENDLER IKKE	140 HORNINDAL	94 EID	41 GLOPPEN	26 SELJE	25 OSLO	250 ANDRE

UTPENDLING   INNPENDING

Alderssamansetting. Framskrivven utvikling for 6 ulike aldersgrupper

2015	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år og eldre
Kommune						
Samla	1 173	2 247	1 005	10 165	1 847	916
Volda	584	1131	542	5314	933	473
Hornindal	76	165	73	689	134	84
Stryn	513	951	390	4162	780	359

2040						
Kommune	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år og eldre
Samla	1 367	2 523	1 043	11 338	2 645	1 661
Volda	750	1374	582	6274	1363	861
Hornindal	68	135	56	598	174	115
Stryn	549	1014	405	4466	1108	685

Innbyggjarar 20-66 år – eldre innbyggjarar

Tabellen viser tal personar i arbeidsfør alder samanlikna med to ulike grupper av eldre i 2015, 2020 og 2040. Arbeidsfør alder 20-66 år, medan eldre arbeidsgrupper er 67 år og over, og 80 år og over. Ein reduksjon i forholdstalet mellom de to aldersgruppene betyr at det er færre innbyggjarar i yrkesaktiv alder per innbyggjar i den eldre aldersgruppa. Framskrivinga er basert på SSB sitt mellomalternativ.

67 år og over			
Kommune	2015	2020	2040
Samla	3,7	3,4	2,6
Volda	3,8	3,6	2,8
Hornindal	3,2	3,1	2,1
Stryn	3,7	3,2	2,5

80 år og over			
Kommune	2015	2020	2040
Samla	11,1	11,4	6,8
Volda	11,2	12,4	7,3
Hornindal	8,2	8,4	5,2
Stryn	11,6	10,9	6,5

Pleie og omsorg

Estimert framtidig tenestebehov i årsverk per 1000 innbyggjarar 20-66 år.

Kommune	2015	2020	2040
Samla	46,5	47,3	64,2
Volda	44,8	43,4	57,5
Hornindal	10,2	10,3	15,1
Stryn	54,8	58,4	80,2

Årsverkbehova i barnehage og grunnskule per 1000 innbyggjarar vil i 2040 vere om lag som i dag.

Driftsresultat og lånegjeld.

Netto driftsresultat er hovudindikatoren for den økonomiske balansen i kommunen. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskot etter at renter og avdrag er betalt, og er eit uttrykk for kva kommunen har til disposisjon til avsetningar og investeringar. I følgje *Det tekniske berekningsutval for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU)* bør netto driftsresultat for kommunesektoren over tid utgjere om lag 3 pst. Av inntektene. Netto lånegjeld er langsiktig

gjeld fråtrekt utlån og ubrukte lånemidlar. i prosent er brutto driftsinntekter for same kommune. Tala er frå KOSTRA 2014.

Kommune	Netto driftsresultat % (2014)	Netto lånegjeld % (2014)
Samla	2,0	76,7
Volda	1,9	89,9
Hornindal	-0,5	82,6
Stryn	2,4	57,4

Driftsinntekter

Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskot, øymerka tilskot til løpande drift og gebyr/sals og leigeinntekter. Tala er i 1000 kroner.

Kommune	Per innbyggjar	Sum kommunen
Samla	80	1 389 408
Volda	84	750 149
Hornindal	87	106 024
Stryn	75	533 235

Fond – storleik

Kommunane si fondsbeholdning fordeler seg på disposisjonsfond og rekneskapsmessig mindreforbruk. Fonda er kommunen sine økonomiske reservar. Tala er i 1000 kroner.

Kommune	Per innbyggjar	Sum kommune
Samla	3	112 976
Volda	4	35 702
Hornindal	3	30 315
Stryn	7	46 959

Lånegjeld

I 1000 kroner	Volda	Hornindal	Stryn
Lånegjeld per 31.12.2014	762 753	130 937	447 909
Startlån	65 393	17 824	21 269
Sjølvsfinansierende lån	58 214	29 967	97 709
Rentekompensasjon	84 355	13 436	38 467
Lån som belastar kommunen sin økonomi	554 791	69 710	290 463

Ubrukte lånemidlar og fond. I 1000 kroner

	Volda	Hornindal	Stryn
Ubrukte lånemidlar	40 594	130 937	72 621
Fond:			
Disposisjonsfond	17 099	17 687	12 285
Bundne fond	30 572	7 017	15 908
Ubundne investeringsfond	63 104	5 153	20 582
Bundne investeringsfond	12 152	358	37 533
Sum fond	122 927	30 215	86 308

I 1000 kroner	Volda	Hornindal	Stryn
Akkumulert overskot	18 603	523	0

Aksjar og andelar

	Bokført verdi aksjar og andelar	Tilgang konsesjonsavgift	Sal konsesjonskraft
Volda	36 136 408	737 258	2 033 040
Hornindal		596 832	0
Stryn	29 639 231	0	0

Reformstøtte

1. Eingongsstøtte				
	0-20.000 innb.	20-50.000 innb.	50-100.000 innb.	>100.000 innb.
2 kommunar	20 mill	25 mill.	30 mill	35 mill
3 kommunar	30 mill (VHS)	35 mill	40 mill	45 mill
4 kommunar	40 mill	45 mill	50 mill	55 mill
5 kommunar el fl	50 mill	55 mill	60 mill	65 mill

2. Refomrstøtte	
0-15.000 innbyggjarar	5 mill
15-30.000 innb.	20 mill
30-50.000 innb.	25 mill
➤ 50.000 innb.	30 mill.

3. Inndelingstilskot	Endra inntektssystem
----------------------	----------------------

Dei kommunane som gjer vedtak om samanslåing i år/innan ramma av kommunereforma, får behalde m.a. basistilskot og småkommunetilskot som i dag i 17,5 år (15+5 nedtrapping) i kvar (tidlegare) kommune. Etter 15+5 perioden vil dei få same endringar i inntektssystemet som ikkje-samaslegne kommunar. Regjeringa ar nettopp sendt utkast til **nytt inntektssystem** på høyring med **høyringsfrist 1. mars 2016**, og evt. iverksetjing frå 2017.

KS (Kommunenes Sentralforbund) har laga ein berekningsmodell (14.01.16) som viser følgjande effekt for Volda, Hornindal og Stryn dersom endringane vert vedtekte:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel	Endra basistilskot Strukturkriterium 25,4 km	Samla utslag per år
Volda	-1 738 000	-6 010 000	-7 748 000
Hornindal	+1 339 000	-2 483 000	-1 144 000
Stryn	-3 835 000	-1 880 000	-5 715 000
Samla	-4234 000	-10 373 000	-14 607 000

Samla inntektstap i inndelingsperioden: 14,6 mill x 17,5 = 255,5 mill

Usikkerheit knytt til det nye inntektssystemet:

1. Det er skissert fleire ulike modellar. 2 alternativ på kostnadsnøkkel på barnehage og grenseverdiar på reiseavstand er døme på det. Kor mykje kommunane taper er avhengig av kva for modell som vert alt.
2. Høyringsnotatet seier ingenting om framtidig skatteandel. Nivået på skatteandel har store fordelingsverknader mellom kommunane.

3. Forslaget gir ikkje gode nok avklaringar på kva som skal gjelde frå 1. januar 2017 dersom ein har vedtak om kommunesamanslåing. Skal nytt basistilskot, eller skal dagens basistilskot, gjelde fram til samanslåingstidspunktet? (Mellom 2017-2020).

Inntektssystemet er eit omfordelingssystem der staten fastheld storleiken på kaka, slik at endringar inneber at ein må redusere frå nokre kommunar for å styrke andre. Det store grepet i dette forslaget er at kommunar rundt 12 000 innbyggjarar og oppover vert bidragsytarar for å styrke byane. Det kan sjå ut som om endringane er lagt opp til å stimulere kommunesamanslåing og kompensere for kostnadane med den demografiske utviklinga knytt til hovudsakleg urbanisering rundt dei sentrale områda i landet.

Dersom det vert mange kommunar som slår seg saman og utløyser eingongstilskot og reformtilskot, så skal dette også dekkjast av den same kaka til kommunesektoren. Det vil resultere i at kommunane samla sett får lågare overføring frå staten. Det er viktig at tilskota i samband med kommunereforma kjem oppå nivået for samla overføring til kommunesektoren.

Kommunebarometer Kommunal repport 2015 (Kostra juli 2015)

Samla ulike tenester

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Korrigert inntekt	Rangering nøkkeltal åleine	Endeleg plassering-justert for inntektsnivå
1444	Hornindal	S og Fj	G04	102	115	89
1449	Stryn	S og Fj	G10	95	52	15
1519	Volda	M og R	G11	92	126	43

Grunnskule, eldreomsorg, barnevern, barnehage

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Grunn-skule	Eldreomsorg	Barnevern	Barnehage
1444	Hornindal	S og Fj	G04	144	399	216	81
1449	Stryn	S og Fj	G10	7	270	234	243
1519	Volda	M og R	G11	72	109	371	264

Helse, sosial, økonomi, kostnadsnivå

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Økonomi	Kostnads-nivå	Helse	Sosial
1444	Hornindal	S og Fj	G04	253	253	18	
1449	Stryn	S og Fj	G10	134	42	142	21
1519	Volda	M og R	G11	225	121	121	202

Kultur, miljø, saksbehandling, VAR

Knr	Kommune	Fylke	Gruppe	Kultur	Miljø og ressursar	Saks-behandling	Vatn, avløp, renovasjon
1444	Hornindal	S og Fj	G04	135	111	235	
1449	Stryn	S og Fj	G10	250	164	268	73
1519	Volda	M og R	G11	317	136	126	92

NHOs-kommuneNM 2015

Firdeling av arbeidsplassar	Volda	Hornindal	Stryn
Jord/skogbruk/fiske	3,4%	21,6%	6,9%
Industri og olje	5,8%	29,6%	19,7%
Byggevirksomheit	8,1%	10,5%	7,8%
Varehandel	10,5%	8,3%	14,3%
Overnatting og servering	2,1%	3,8%	7,0%
Offenleg administrasjon	2,4%	2,0%	2,9%
Undervisning	17,0%	4,3%	6,6%
Helse-sosial	32,3%	8,0%	15,2%
Tenester	18,6%	12,0%	19,5%
Sum	100,0%	100%	100%
%endring siste 3 år	1,27%	-14,38%	-0,93%
Kjelde SSB 4. kvartal 2014			

NHOs Kommune-NM 2015

Kommune	Rangering fylke	Rangering landet
Volda	8	98
Hornindal	12	172
Stryn	10	158

NHOs Kommune NM 2015 Totalresultat kommuar.

Kommune	Total	Næringsliv	Arbeids- marked	Demografi	Kompe- tanse	Kommunal økonomi
Volda	98	357	71	66	90	179
Hornindal	172	91	48	156	326	318
Stryn	158	155	121	222	154	189

Økonomisk status

Dei finansielle nøkkeltala og netto driftsutgifter syner ulikskapar.

Finansielle nøkkeltal 2014 (Kjelde KOSTRA SSB)

2014	Volda	Gjennoms M og R	Hornind.	Stryn	Gjennoms. S og Fj	Gjennoms. Landet u/Oslo
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	89,6	71,9	83,0	57,3	77,7	69,8
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekt	1,6	3,3	19,4	2,3	3,8	5,2
Overføring frå driftsrekneskapen, i prosent av brutto investeringsutgift	0	2,2	0	3,1	1,6	2,8
Eigedomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter	1,9	3,7	0	2,0	5,3	3,0

Netto driftsutgift i kroner per innbyggjar	51 047	53 836	63 924	53 608	60 123	52 152
Netto driftsresultat i kroner per innbyggjar	1 596	-98	-483	1 816	936	687
Netto lånegjeld i kroner per innbyggjar	73 876	53 316	70 670	42 694	67 286	50 139

NOTAT

Kommunestyret mottakarar:

Sak: Kommunereformen

Arkivsak nr.	Lopenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2014/137	6055/2016	020	ADM/RUNSJU	23.05.2016

KOMMUNEREFORMA - EV OPPFØLGING AV ALTERNATIV TIL VOLDA OG ØRSTA

Resultatet av folkerøystinga for alternativet Volda og Ørsta

Folkerøystinga om samanslåing av kommunane Volda og Ørsta vart saman med fleire andre folkerøystingar på Sunnmøre gjennomført 19. mai.

Folkerøystinga syner at det er eit fleirtal for **nei** på spørsmålet om "*Skal Volda kommune og Ørsta kommune slå seg saman til ein kommune*"

Volda

Resultat:

Ja	- 1075 røyster (30,5%)
Nei	- 2419 røyster (68,7%)
Blank røystesetel	- 28 (0,8%)
Røysteføre 7191	- 3522 røyster Valdeltaking 49%

Ørsta

Resultat:

Ja	- 1593 røyster (37,3%)
Nei	- 2636 røyster (61,8%)
Blank røystesetel	- 39 (0,9%)
Røysteføre 8468	- 4268 røyster Valdeltaking 50,4%

Politisk må ein no ta stilling til korleis dette resultatet i den rådgjevande folkerøystinga skal vektleggast ved kommunen sitt endelege val i juni og vidare om kva resultatet kan ha av betydning for Volda kommune sitt vegval vidare.

Ev oppfølging av forhandlingsutvalet sitt utvida mandat

Kommunestyret ga i K-sak 21/16 følgjande vedtak:

«Kommunestyret syner til K-sak 760/15 pkt. 3. Det vert vidare synt til møte mellom ordførarane i Volda, Ørsta, Hornindal og Stryn.

Under føresetnad av at kommunestyra i Hornindal og ev også Stryn gjer initiativ overfor Volda og/el. Ørsta, vedtek kommunestyret at mandatet i pkt. 3 i ovannemnde sak vert utvida til også å gjelde forhandlingar om intensjonsplan med desse kommunane. Mandatet dekkjer både forhandlingar om mogleg samanslåing, og i alle høve samarbeid for å utvikle regionen med visjon om å kunne ta ein posisjon mellom Ålesund og Førde.»

Hornindal og Stryn kommune som Volda kommune har framforhandla intensjonsavtale med, vil no gjennomføre innbyggjarundersøking for å kartlegge innbyggjarane sitt syn på aktuelle alternativ. For Stryn kommune skal den vere eit supplement til rådgvjvande folkerøysting 13. juni. Undersøkinga vil starte umiddelbart og endeleg rapport skal vere levert innan 20. juni. Truleg vil ein kunne få ut resultat litt tidlegare enn det.

Dersom Volda kommune vil ta del i den undersøkinga for å sjekke ut innbyggjarane sitt syn på ei eventuell samanslåing med Hornindal og evt. Stryn må kommunestyret med bakgrunn i handsaminga i PS-sak 47/16 slutte seg til det.

Ei slik undersøking vil kunne gje ein peikepinn på om det vil vere aktuelt å gå vidare med ein søknad om utviding av fristane for å gjennomføre ny rådgvjvande folkerøysting på hausten i samsvar med vedtaket i K-sak 47/ pkt. 4, jfr følgjande vedtak:

- 1. I spørsmålet om kommunesamanslåing ser Volda kommunestyre alternativet Volda-Ørsta som det primære.*
- 2. Volda kommunestyre tek i denne omgang til vitande framforhandla Intensjonsavtale om slå saman kommunane Volda, Hornindal og Stryn datert 14. april 2016.*
- 3. Kommunestyret tek ikkje i denne saka stilling til om Volda kommune skal halde fram som eiga kommune eller slå seg saman i ny og større kommune. Det skal kommunestyret ta stilling til i juni 2016.*
- 4. Før eit vedtak om ei eventuell samanslåing med Hornindal og/eller Stryn skal det haldast folkerøysting.*

I nemnde kommunestyrevedtak er alternativet med Hornindal og/eller Stryn ikkje utelukka, jfr punkt 4. Spørsmålet er om kommunestyret vil sjekke dette nærare ut ved å spørje innbyggjarane før ei ev folkerøysting. Prosessane i Hornindal og Stryn vil for sin del avklare om dei to kommunane etter innbyggjarundersøking og folkerøystinga i Stryn da vil gå i vidare prosess med Volda kommune. Dei to kommunane vil naturleg nok også i ei slik vurdering vere interessert i å vite kva innbyggjarane i Volda meiner.

Det er mogleg å gjennomføre ei innbyggjarundersøking innan 13. juni med førebelse resultat til kommunestyret 16. juni. Dersom kommunestyret vel å gjennomføre innbyggjarundersøking, så bør ein samtidig vurdere om intensjonsavtalen med Hornindal og Stryn bør vedtakast som grunnlag for undersøkinga. Kommunestyret må ta stilling til om det ev også er aktuelt å spørje ut om andre alternativ enn Hornindal og Stryn. Dersom kommunestyret ikkje vil gå vidare med alternativet med Hornindal og ev også Stryn, så må Volda kommune kvittere ut dette alternativet.

For at ein skal ha eit best mogleg grunnlag når kommunestyret skal gjere vedtak den 16. juni, bør kommunestyret drøfte situasjonen etter det klare **nei-fleirtalet** i folkerøystinga både i Volda og Ørsta ta stilling til om ein også skal gjennomføre innbyggjarundersøking for alternativet Hornindal og ev også Stryn. Administrasjonen har tidlegare uttrykt at ut frå målsettinga i kommunereforma

og framtidig inntektssystem vil det vere lite tenleg med nullalternativet der Volda held fram som eiga kommune.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Vedlegg:

Utskrift av K-sak 47/16 med alle vedlegg i saka (Intensjonsavtale om å slå saman Volda, Hornindal og Stryn kommunar)

Innbyggerundersøkelse kommunereform Stryn, Hornindal og Volda

Gjennomført i mai/juni 2016

13. juni 2016

Nora Clausen

Kort om undersøkelsen

Prosjektinformasjon	
Bakgrunn og mål	Kartlegge holdninger til eventuell kommunesammenslåing blant innbyggerne i kommunene Stryn, Hornindal og Volda.
Oppdragsgiver	Stryn, Hornindal og Volda kommuner
Målgruppe	Representativt utvalg av innbyggerne i Stryn, Hornindal og Volda, fra 16 år (fyller 16 år i 2016)
Antall respondenter (n=):	1801 (hvorav 801 i Stryn, 200 i Hornindal og 800 i Volda)
Metode	Telefonundersøkelse (CATI)
Vekting	Resultatene er vektet på kjønn, alder og geografi (kommune)
Tidspunkt for datainnsamling	F.o.m. 27. mai t.o.m. 10. juni 2016
Feilmarginer	± 1,0 og ± 2,2 prosentpoeng på hovedfrekvensnivå. Feilmarginer er større på undergrupper. Stryn: Ved 801 intervju er feilmarginene 1,4-3,3 prosentpoeng Hornindal: Ved 200 intervju er feilmarginene 2,8-6,3 prosentpoeng Volda: Ved 800 intervju er feilmarginene 1,4-3,3 prosentpoeng
Ansvarlig konsulent i Opinion AS	Nora Clausen, seniorrådgiver nora@opinion.no 984 03 047

Om utvalget

HORNINDAL

Kjønn	Antall (n)	Andel
Kvinne	108	54,0 %
Mann	92	46,0 %
Total	200	100,0 %

Alder	Antall (n)	Andel
16-29 år	33	16,5 %
30-44 år	37	18,5 %
45-59 år	57	28,5 %
60 år+	73	36,5 %
Totalt	200	100,0 %

STRYN

Kjønn	Antall (n)	Andel
Kvinne	384	47,9 %
Mann	417	52,1 %
Total	801	100,0 %

Alder	Antall (n)	Andel
16-29 år	107	13,4 %
30-44 år	136	17,0 %
45-59 år	228	28,5 %
60 år+	330	41,2 %
Totalt	801	100,0 %

VOLDA

Kjønn	Antall (n)	Andel
Kvinne	370	46,3 %
Mann	430	53,8 %
Total	800	100,0 %

Alder	Antall (n)	Andel
16-29 år	116	14,5 %
30-44 år	165	20,6 %
45-59 år	213	26,6 %
60 år+	306	38,3 %
Totalt	800	100,0 %

Totalt for alle tre kommunene

Kommune	Antall (n)	Andel
Hornindal	200	11,1 %
Stryn	801	44,5 %
Volda	800	44,4 %
Total	1801	100,0 %

Om feilmarginer

- Enhver undersøkelse har feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjevheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knyttet seg til bestemte kjennetegn eller adferd.
- Ved 1801 respondenter eller intervju (n=1801), der vi har en populasjonsstørrelse på ca. 17 300, kan vi med 95% sannsynlighet si at det korrekte resultatet ligger innenfor $\pm 1,0$ og $\pm 2,2$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50% og minst ved prosentresultat på 5%/95%.
- Feilmarginene ved ulike utvalgsstørrelser og ulike prosentresultat ved 95% signifikansnivå er vist i tabellen nedenfor.

		Prosentresultat										
		5 % 10 % 15 % 20 % 25 % 30 % 35 % 40 % 45 % 50 %										
	Utvalgsstørrelse	Populasjon	Feilmarginer									
Stryn	801	7155	1,4 %	2,0 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,2 %	3,3 %
Hornindal	200	1221	2,8 %	3,8 %	4,5 %	5,1 %	5,5 %	5,8 %	6,0 %	6,2 %	6,3 %	6,3 %
Volda	800	8977	1,4 %	2,0 %	2,4 %	2,6 %	2,9 %	3,0 %	3,2 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
Samla	1801	17 353	1,0 %	1,3 %	1,6 %	1,7 %	1,9 %	2,0 %	2,1 %	2,1 %	2,2 %	2,2 %

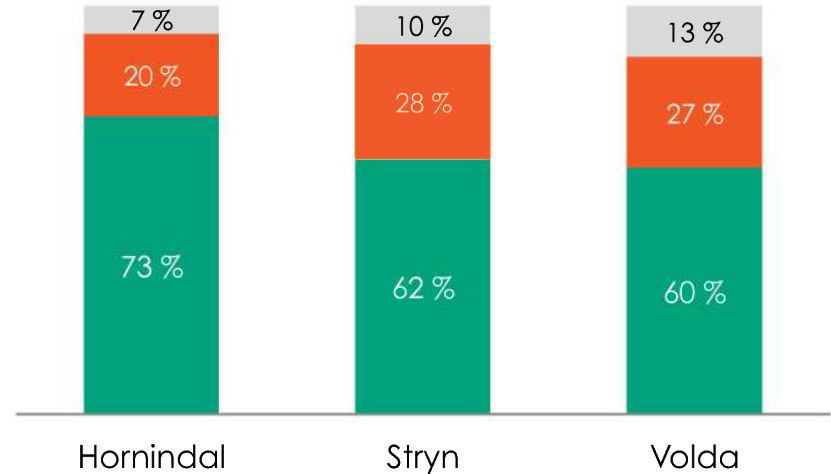
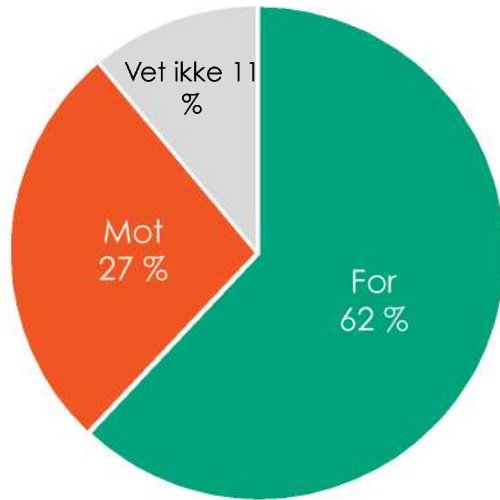

Hovedresultater

For eller mot sammenslåing?

Flertall for sammenslåing i alle tre kommunene

Totalt for alle tre kommunene

?

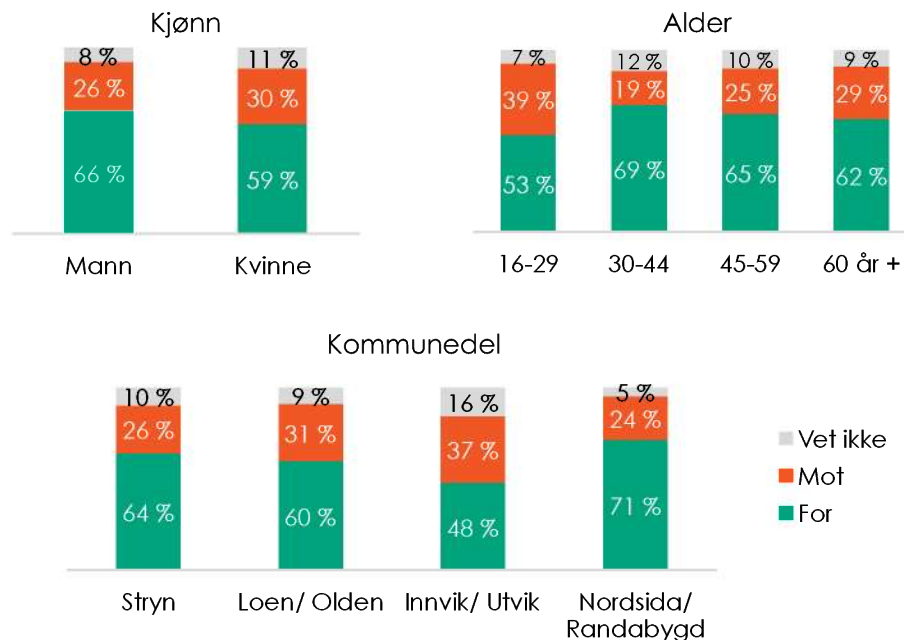
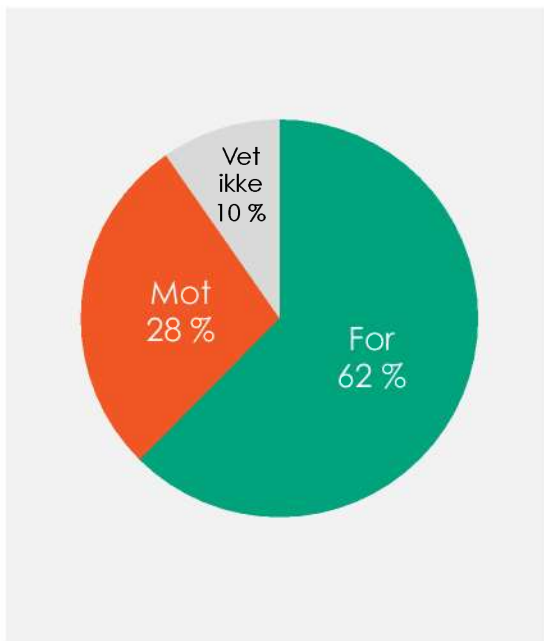
Er du for eller mot at [NAVN PÅ] kommune slår seg sammen med en eller flere andre kommuner?

n=

1801

STRYN

STRYN: Flere er for enn mot - uansett kjønn, alder og kommunedel

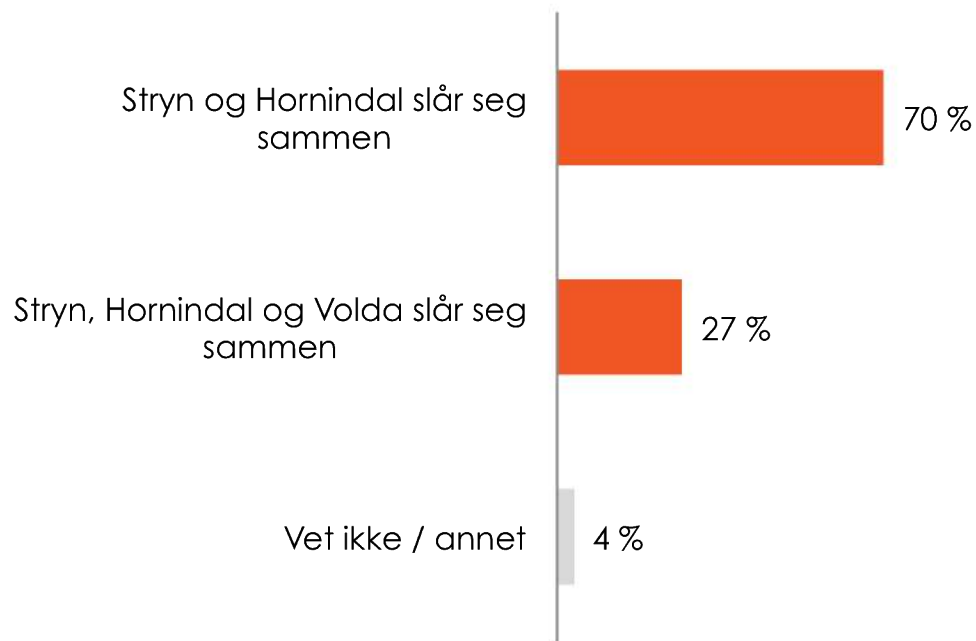
?

Er du for eller mot at Stryn kommune slår seg sammen med en eller flere andre kommuner?

n=

801

7 av 10 foretrekker kun Hornindal ved en sammenslåing

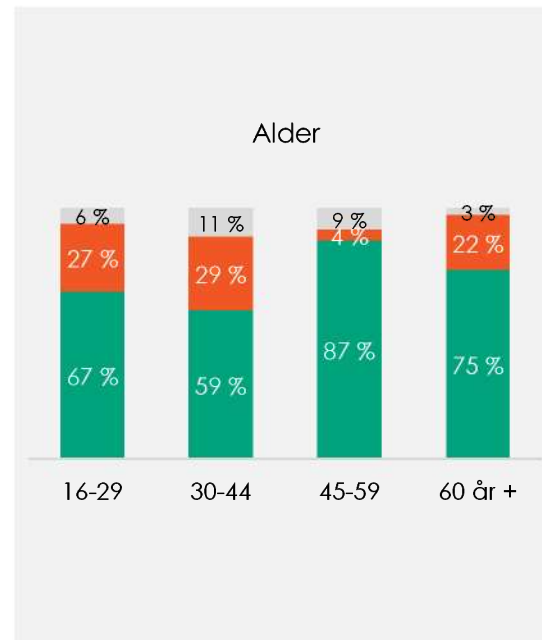
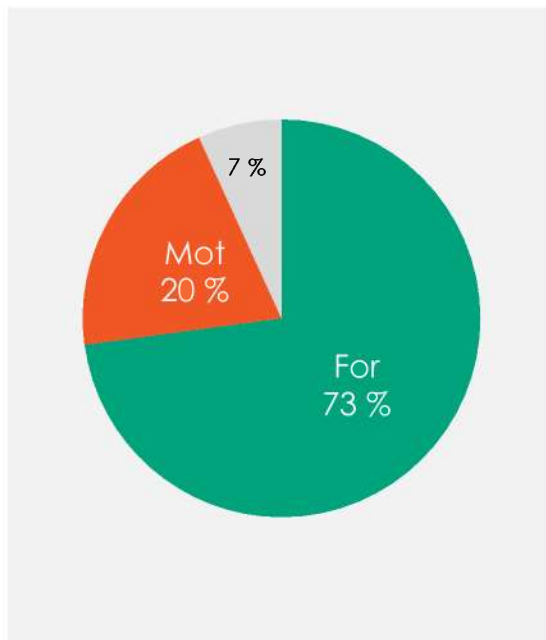
Flertallet foretrekker Stryn og Hornindal – uansett kjønn, alder, bosted og syn på sammenslåing.

De som er for sammenslåing sier i noe større grad Stryn, Hornindal og Volda sammenlignet med de som er mot sammenslåing.

HORNINDAL

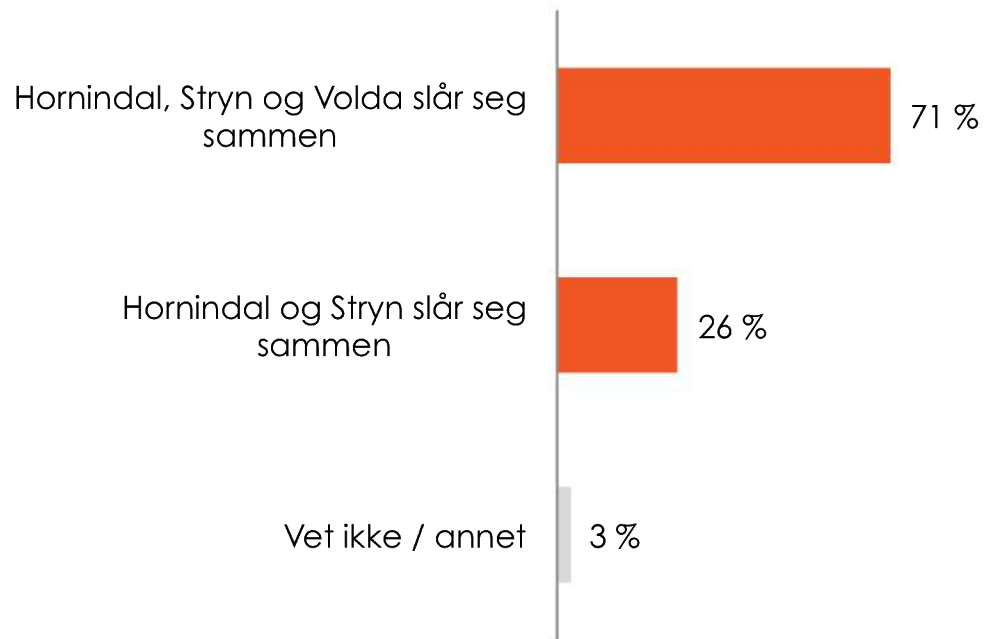

HORNINDAL: Klart flertall for sammenslåing - uansett kjønn og alder

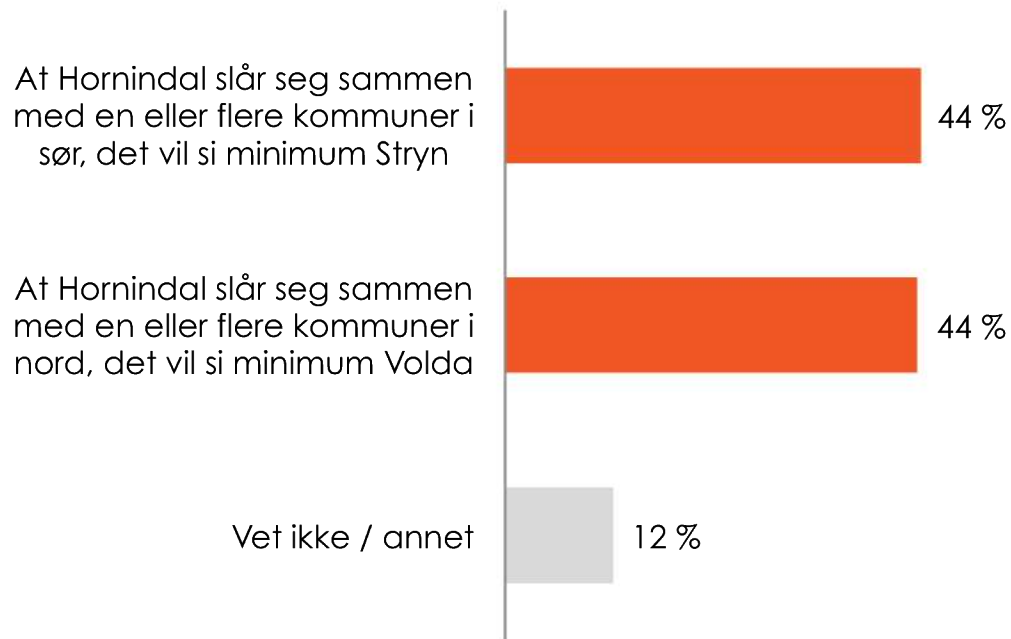
Er du for eller mot at Hornindal kommune slår seg sammen med en eller flere andre kommuner? n= 200

7 av 10 foretrekker både Stryn og Volda ved en sammenslåing

Klart flertall sier «Hornindal, Stryn og Volda» i alle undergrupper (uansett kjønn, alder og syn på sammenslåing).

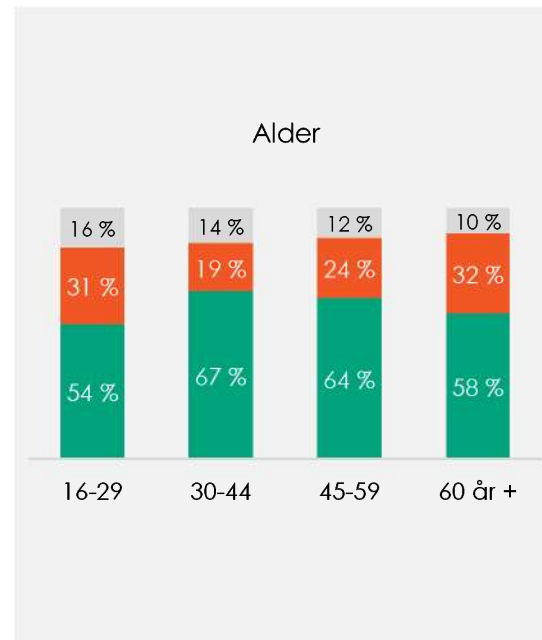
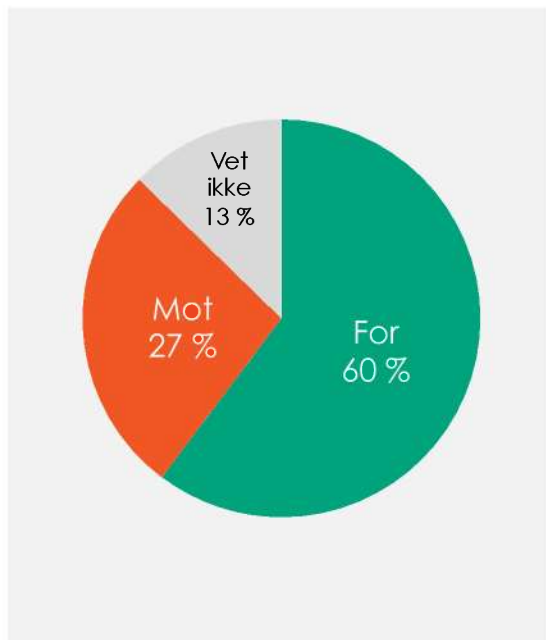
Like mange foretrekker sammenslåing nordover som sydover

- Blant kvinner sier litt flere nordover enn sydover (51 % vs. 43 %). Blant menn er det omvendt: 46 % sier sørover, 38% sier nordover
- Overvekt blant de som er mot sammenslåing sier nordover versus sydover (49% vs. 42%). Overvekt blant de som er for sammenslåing sier sørover versus nordover (60% vs. 29%)

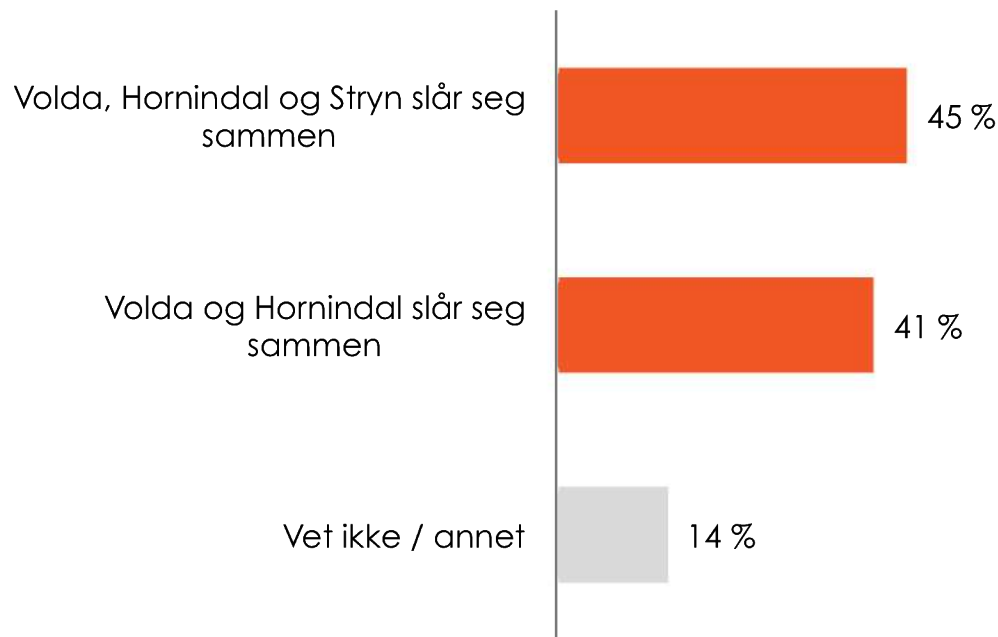
VOLDA

VOLDA: Flertall for sammenslåing - uansett kjønn og alder

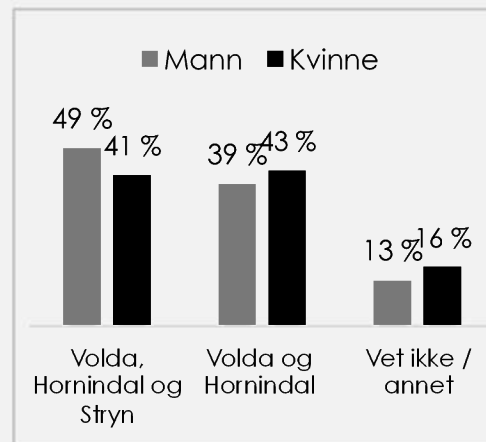

? Er du for eller mot at Volda kommune slår seg sammen med en eller flere andre kommuner? n= 800

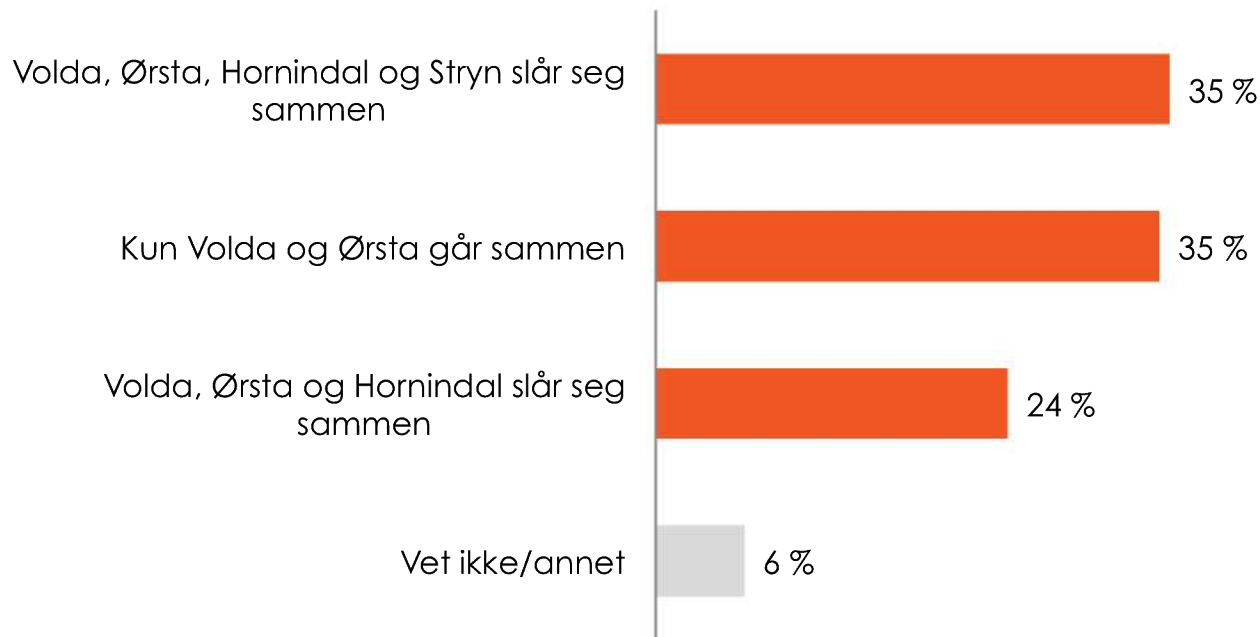
Jevnt, men litt flere sier både Hornindal og Stryn enn kun Hornindal

De som er mot sammenslåing sier i størst grad Volda og Hornindal, de som er for sammenslåing sier i størst grad Volda, Hornindal og Stryn.

Hva foretrekker man hvis Volda og Ørsta blir tvangssammenslått?

?

En folkeavstemning har vist at det ikke er flertall for sammenslåing av Volda og Ørsta. DERSOM Volda og Ørsta likevel skulle bli slått sammen med tvang, hvilket av følgende tre alternativ synes du i så fall er best?

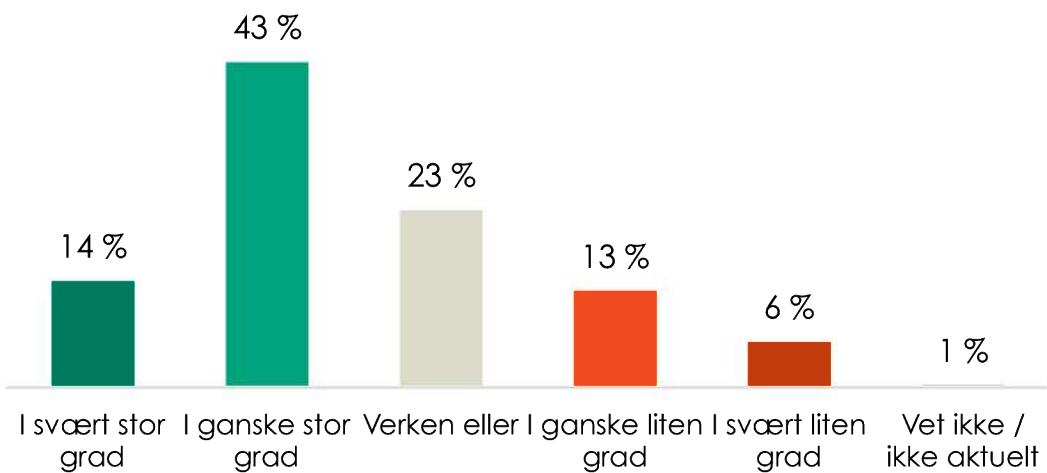
n=

800

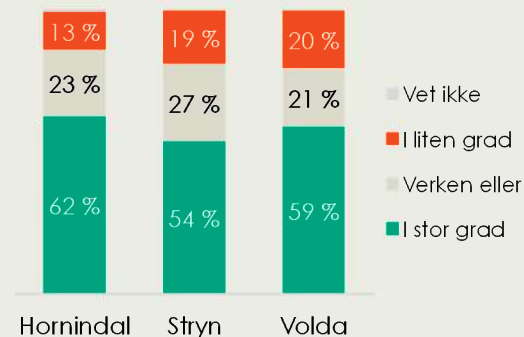

Opptatt av sammenslåing?

Nesten 6 av 10 er i stor grad opptatt av sammenslåing

Flertall er opptatt av dette i alle tre kommunene

? I hvilken grad er du opptatt av spørsmålet om kommunesammenslåing? n= 1801 (alle)

INNSIKT SOM BRINGER DEG VIDERE

Opinion AS
Vulkan 16
0178 OSLO
T: 21 300 400
E: post@opinion.no
www.opinion.no

NOTAT

Formannskapet og
kommunestyret

Sak: Kommunereformen

<i>Arkivsak nr.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sakshandsamar</i>	<i>Dato</i>
2014/137	7123/2016	020	ADM/RUNSJU	13.06.2016

KOMMUNEREFORMA - RESULTAT AV INNBYGGJARUNDERSØKING I HØVE TIL HORNINDAL OG STRYN - ENDELEG VEDTAK

Det vert synt til saksutgreiinga og rådmannen si innstilling i høve til endeleg vedtak i kommunereforma. Staten har sett frist til 1. juli til å gjere endeleg vedtak. Rådmannen har på grunnlag av kommunestyret sitt vedtak søkt fylkesmannen om utsett frist. Kommunen har ikkje motteke svar på søknaden. Behovet for utsett frist var særleg aktuelt med tanke på om ein skulle gå for ein storkoalisjon mellom Stryn, Hornindal og Volda. Det ville vere meir komplisert, og ein ville derfor ha behov for meir tid.

Resultatet frå innbyggjarundersøkinga ligg no føre og følgjer som vedlegg til dette notatet. Det vert vist til oppsummeringa som viser at det er eit stort fleirtal i alle tre kommunane for samanslåing. Når det gjeld val av konstellasjon er resultatet slik:

Stryn:

- Stryn og Hornindal 70 %
- Stryn, Hornindal og Volda 27 %
- Veit ikkje/anna 4 %

Hornindal:

- Hornindal, Stryn og Volda 71 %
- Hornindal og Stryn 26 %
- Veit ikkje/anna 3 %

- Samanslåing sørover – min. Stryn 44 %
- Samanslåing nordover – min Volda 44 %
- Veit ikkje/anna 12 %

Volda:

- Volda, Hornindal og Stryn 45 %
- Volda og Hornindal 41 %

- Veit ikkje/anna 14 %

I spørsmålet om samanslåing ved tvang er Voldingane like positive til alternativet Volda, Ørsta, Hornindal og Stryn (35 %) som alternativet Volda og Ørsta (35 %). Alternativet Volda, Ørsta og Hornindal får 24 % oppslutning.

Det er intervjuet 200 personar frå Hornindal, 801 personar frå Volda og 800 personar frå Stryn. Feilmargineane er 2,8 – 6,3 prosentpoeng ved 200 intervju og 1,4 – 3,3 prosentpoeng ved 800 intervju.

Folkerøystinga i Stryn viste slik resultat:

- Stryn og Hornindal	57,1 %
- Stryn som i dag	30,1 %
- Stryn, Hornindal og Volda	11,7 %
- Blank	1,1%

Resultatet frå folkerøystinga i Stryn syner eit fleirtal for ei samanslåing av kommunane Stryn og Hornindal. Resultatet syner også tydeleg at innbyggjarane i Stryn ikkje ynskjer ei samanslåing av Stryn, Hornindal og Volda.

Alternativet Volda og Ørsta har innbyggjarane sagt nei til ved folkerøysting. Med bakgrunn i dei sentrale premissane for kommunereforma er det naturleg at ein går vidare med prosessen ut frå frivillig samanslåing. Spørsmålet om ev tvang vil liggje til regjering og Storting å ta stilling til.

Hornindal er ut frå innbyggjarundersøkinga like positive til Volda som til Stryn, og det vil såleis liggje til kommunestyret i Hornindal å avgjere kva retning dei skal velje. Volda kommunestyre har møte 16. juni og Hornindal 30. juni, slik at det er kommunestyret i Volda som er først ute med å gjere vedtak. Ettersom ein må kunne tolke Hornindal som positive til Volda, så må ein kunne leggje til grunn at det er ope for ei frivillig samanslåing mellom Volda og Hornindal. Det har under heile kommunereformprosessen vore lagt til grunn at det ikkje er eit reelt alternativ for Volda å halde fram åleine. Dersom kommunestyret held fast ved ein slik konklusjon, så gir det seg sjølv at Volda kommunestyre gjer vedtak om å slå seg saman med Hornindal kommune. I så fall vert det å kome attende til nærare tilpassing av intensjonsavtalen som er inngått med Stryn, Hornindal og Volda. Ein må gå ut frå at Stryn vil gjere liknande vedtak. Dette kan innebere at dei kommunane som kan avklare dette før 1. juli får i stand ei frivillig samanslåing.

Med Kvivsvegsambandet er det ei naturleg utvikling av Hornindal ser til Volda. Det er kort til eit stort tal kompetansesarbeidsplassar og regionale senterfunksjonar med Høgskule og sjukehus. Volda vil ha fordelar med å knyte til seg Hornindal i eit breiare regionalt perspektiv, samtidig som den korte avstanden til Grodås vil gi eit betre grunnlag for tenesteytinga i Austefjordområdet.

Vedtaket om folkerøysting vil leggje hindring for ei framdrift der dette kan avklarast før fristen 1. juli. Rådmannen kan med bakgrunn i dette heller ikkje tilrå at samanslåing med Hornindal vert vedteke innanfor fristen. Dette må i så fall løysast gjennom den politiske handsaminga i formannskapet 14. juni og kommunestyret 16. juni.

Med helsing

Rune Sjurgard
Rådmann

Vedlegg:
Resultatet av innbyggjarundersøkinga, datert 13.06.16.

HORNINDAL KOMMUNE

ORDFØRAREN

Volda kommune
Stormyra 2
6100 VOLDA

Vår ref.
14/295-91/034 / /SOLO

Dykkar ref.

Dato:
20.06.2016

Kommunestruktur

Vi syner til at eit samrøystes kommunestyre i Volda vil slå seg saman med Hornindal kommune. Dette er svært prisverdig. Hornindal kommune står overfor klare alternativ mellom Volda kommune og Stryn kommune. Hornindal kommune er avhengig av forutsigbarheit for å vite om begge alternativa er like reelle. Dette er nødvendig av omsyn til å unngå risiko for å ikkje kunne nyttiggjere seg dei økonomiske virkemidla i reforma, men også for å opptre ryddig i høve til Stryn.

Forhandlingsutvalet i Hornindal kommune vil derfor innstendig be Volda kommune om å gi eit endeleg svar på samanslåing med Hornindal før 1. juli d.å.

NOTAT

Ordførar Jørgen Amdam

Sak: Kommunereformen

Arkivsak nr.	Løpenr.	Arkivkode	Avd/Sakshandsamar	Dato
2014/137	7509/2016	020	ORDF/JORAMD	21.06.2016

GJENOPPTAKING AV SAK PS 76/16 KOMMUNEREFORM - ENDELEG VEDTAK AV ALTERNATIV

Samstemmig kommunestyre for Hornindal

På møtet 16.6 blei det fatta dette vedtaket med 14 stemmer:

4. Volda kommunestyre ønskjer at Volda kommune skal slå seg saman med Hornindal kommune. Før endeleg vedtak skal det haldast folkerøysting.

13 stemde for dette forslaget frå formannskapet:

4. Under føresetnad av tilsvarande vedtak i Hornindal kommunestyre, vedtek Volda kommunestyre at Volda blir samanslegen med Hornindal kommune.

Dei to voteringsgrunnlaga sett under eitt tyder på eit samstemmig kommunestyre som ønskjer å slå saman Volda og Hornindal. Som ordførar legg eg stor vekt på å realisere dette.

Folkerøysting betyr nei til Hornindal

Hornindal kommune ikkje kan vente på Volda og vil ha avklart saka før 1. juli, slik at da det ikkje er grunnlag for folkerøysting i Volda etter ferien. Dersom Volda kommune vil vere i posisjon til realisere ei samanslåing med Hornindal kommune må dette skje innan 1. juli utan folkerøysting. Det vert synt til brevet frå ordføraren i Hornindal 20.06.16 (sjå vedlegg). Dette kom også klart fram på møtet 20.6 mellom forhandlingsutvalet til Volda og formannskapet til Hornindal forsterka med gruppeleiarar. Om Volda ønskjer samanslåing med Hornindal, jamfør ovanfor, vil **kravet om folkerøysting i realiteten bety eit nei til samanslåing.**

Nytt kommunestyremøte for å avklare dilemma

Som vist ovanfor vil kravet om folkerøysting i realiteten oppheve det samstemte ønsket om samanslåing, slik at det er klar målkonflikt. Fleire kommunestyrerepresentantar som stemde for fleirtalsvedtaket har teke kontakt med meg om dette og bedt om nytt kommunestyremøte. I kontakt med fleire gruppeleiarar blei det klart at eit fleirtal av kommunestyrerepresentantane ønskte det same.

Med bakgrunn i situasjonen tok ordføreren initiativ til å gjennomføre forhandlingar med Hornindal om intensjonsavtale. Dette vart gjennomført 20.06.16 og ny avtale er vedlagt som grunnlag for å kunne vedtakast på møtet 28.6.

I samsvar med kommunelova § 32 kallar eg inn til nytt kommunestyremøte for gjenopptaking av sak PS 76/16 Kommunereform – Endeleg vedtak av alternativ.

Forslag til vedtak blir lagt fram på kommunestyremøtet

🔗 **§ 32. Fastsetting av møter. Sakliste. Innkalling. Møteledelse.**

1. Møte i folkevalgte organer skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av organet selv, kommunestyret eller fylkestinget, og ellers når organets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Lederen av folkevalgt organ setter opp sakliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes organets medlemmer med høvelig varsel, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles.
3. Saklisten til møtet og andre dokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelig for allmennheten. Møte som skal holdes for åpne dører, skal gjøres kjent på hensiktsmessig måte.
4. Møte i folkevalgte organer ledes av organets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

Med helsing

Jørgen Amdam
ordfører

Intensjonsavtale

Samanslåing av Hornindal og Volda kommunar

Innleiing

Hornindal og Volda kommunar tek sikte på å slå seg saman til ein kommune frå 01.01.2020. Det er kommunestyra i kommunane som gjer vedtak om kommunane skal slå seg saman eller ikkje.

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggerane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, kommunar som er bærekraftige og økonomisk robuste og eit styrka lokaldemokrati.

1. Verdier og mål

Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles muligheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtidsvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Volda og Hornindal kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og ufordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

Vi er samde om at hovudmålet med samanslåinga er å:

- Saman med nabokommunar ta ein posisjon for vekstkraft og utvikling i ein større region
- Sikre gode tenester med høg kvalitet for innbyggerane
- Attraktiv lokaliseringsstad for næringsverksemd og sentrale tenester.
- Sterkare gjennomslagskraft utad
- Folkehelse skal ha eit overordna og førande fokus og kommunen vil støtte opp under dei fritidsaktivitetane og anlegga som ligg i kommunane i dag.
- Vere ein utviklingsaktør

Delmåla er å:

- Skipe ein vekstkraftig og attraktiv ny kommune
- Legge til rette for samfunnsutvikling og skape attraktive bu-, arbeids- og fritidsområde i alle deler av kommunen.
- Styrke folkevald styring, brei deltaking og involvering
- Bygge ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon med gode fagmiljø
- Bygge på dagens kommunar sine identitetar og styrker innan reiseliv, anna næringsverksemd, utdanning, helse, språk og kulturarv, for å gje dette større kraft i regional samanheng

- Løse strategiske oppgåver og prøve ut nye modellar for tenesteyting og samfunnsutvikling i partnerskap med t.d. sjukehus, vidaregåande skular, Høgskulen i Volda, NAV-direktoratet, frivillighetsentralen, frivillige organisasjonar og næringslivet.

2. Samfunnsutvikling

Det skal vere ei overordna målsetjing å realisere lokalsamfunna sine behov og interesser, samstundes sjå desse i regional samanheng og vere konkurransedyktig i landsdel og landet.

Arbeide målretta for dei vidaregåande skulane i Stryn og Volda slik at dagens struktur vert vidareført og at det blir lagt til rette for vidareutvikling knytt til lokale og regionale nærings- og samfunnsbehov.

Arbeide for at Volda sjukehus vert vidareutvikla som eit velfungerande lokalsjukehus med gode akuttfunksjonar, herunder akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling for regionen. Utvikle samarbeidet med høgskulen og næringslivet og støtte høgskulen i arbeidet med å styrke utdanning og forskning knytt til nasjonale og regionale behov; spesielt nynorsk, nytt bygg for medie- og kultur og kulturnæringspark og stimulere til innovasjon og kommersialisering.

Sentrale samfunnsutviklingstiltak:

- Ny idrettshall i Volda (jfr gjeldande økonomiplan i Volda kommune)
- Samarbeid med Høgskulen i Volda om fleirbrukslokale til undervisning, kultur og kino

Den nye kommunen vil utvikle potensialet for reiselivsutvikling der skisenteret i Hornindal inngår i denne strategien.

Det skal vere ei overordna prioritering å byggje ut gode kommunikasjonstilbod innanfor den nye kommunen. Det skal arbeidast for løysingar som gjer den nye kommunen til ein reell felles bu og arbeidsregion.

Breibandstilbod og mobildekning må sikrast for folk og arbeidsliv i alle deler av kommunen. Kommunen skal vere ein pådrivar for utbygging av følgjande prosjekt:

- Realisering av E39 i samsvar med føreliggande planar
- RV 15, Strynefjellsvegen med "arm" til Geiranger
- FV 60 Grodås – Møre grense (Røyhus bru)

I framtidig arealplanlegging skal det leggest til rette for vekst og utvikling i dei ulike sentera.

3. Betre tenester

Vi er samde om å ha kostnadseffektive tenester ut frå tilgjengelege økonomiske ressursar.

- Framtidsretta infrastruktur med oppdaterte kommunale bygg. I Volda gjeld dette særleg Volda ungdomsskule, Mork skule og sentrumsbarnehagane. I Hornindal gjeld dette Hornindal skule og omsorgssenteret.

- Utvikle desentraliserte tenestetilbod som skular, sjukeheimar, helse, herunder legeteneste, barnehagar, tekniske tenester, brannberedskap og kulturtilbod der dei er no. Legeheimlar og helsetilbod (fysioterapi, frisklivsentral) fortsatt skal vere på Helsehuset i Hornindal.
- Austefjord skal inngå i opptaksområdet til Hornindal skule
- Vere ein aktiv samfunns- og næringsutviklar og etablere møteplassar, partnerskap og samhandling
- Vere ein utviklande og attraktiv arbeidsplass for dei tilsette i eit styrka fagmiljø
- Rekruttere dyktige medarbeidarar inn i ein samla kompetanseorganisasjon
- Vere på høgde med den digitale utviklinga

4. Nye oppgåver

Vi er samde om å sikre at den nye kommunen er i stand til å ta på seg nye oppgåver frå sentral og regional stat og frå fylkeskommunen. Første prioritet har oppgåver som kan leggest inn i eksisterande organisasjon og som er tenlege for innbyggjarane. Det må følgje resursar med.

5. Prinsipp for politisk styring

Vi er samde om at den nye kommunen skal bygge på formannskapsmodellen etter KL. § 8 som styringsform.

Kommunestyret skal ha minimum 33 medlemmer, dette vert nærare fastlagd av Fellesnemnda.

Fellesnemnda skal vurdere ulike demokratiske modellar for å møte behova for deltaking i ei større geografisk eining. Fellesnemnda tek avgjerd om korleis ein elles skal utforme den politiske organiseringa, mellom anna gjere vurderingar knytt til oppretting av kommunedelsutval etter Kommuneleva sin § 12. Herunder skal Fellesnemnda også gjere vurderingar knytt til direkte val av medlemmar til kommunedelsutvala (Kommuneleva § 12.2).

6. Kommunesenter og administrativ fordeling

Vi er samde om at kommunesenteret blir lagt til Volda

Vi er og samde om at kommunesenteret bør innehalde det strategiske leiingsnivået og administrative støttefunksjonar knytt til dette.

Kommunale administrative arbeidsplassar skal så langt det er praktisk mogleg fordelast etter folketal. For å få til dette vert områdeorganisering lagt til grunn som prinsipp.

Dei tidlegare kommunesentra skal stimulerast gjennom å vere lokale knutepunkt ved bruk av servicetorg, og plassering av publikumsretta og andre tenester som det er naturleg ligg desentraliserte. Ein skal ha representasjon knytt til NAV og sosiale tenester i dei tidlegare

Ved framtidig administrativ effektivisering vil vi søkje å balansere effekten.

Fellesnemnda (FN – jfr. inndelingslova § 26) har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden – herunder politisk og administrativ organisering - frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk. Det operative arbeidet skal utførast av ein prosjektorganisasjon og vere beskrive i ein prosjektplan. Politikarar, administrasjon og tillitsvalde skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen. Intensjonane frå denne avtalen skal ligge til grunn for Fellesnemnda sitt arbeid.

7. Kommunenamn og kommunevåpen

Kommunenamnet og kommunevåpen vert å bestemme av Fellesnemnda.

8. Interkommunale selskap/samarbeid

Vi er samde om at Fellesnemnda skal gå gjennom samarbeidet med andre kommunar (som ikkje vert del av den nye kommunen) for å endre vedtekter, kostnadsfordeling m.m. og/eller avvikle/melde oss ut av samarbeidet/ev inngå nye samarbeid.

Målet er at den nye kommunen ivaretek flest mogleg av oppgåvene sjølv. Vi er difor alt no samde om å avvikle, endre eller rydde samarbeid.

9. Økonomi

Denne delen av avtalen gjeld frå 01.07.2016 til Fellesnemnda er etablert. Vi er samde om å vise varsemnd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

- a) Orienterer kvarandre om investeringar slik dei ligg i vedteken budsjett- og økonomiplan.
- b) Peike ut dei viktigaste tiltaka slik at dei andre kommunane får innsyn i dei
- c) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med dei andre.

Fellesnemnda skal gjennomgå kommunane sine posisjonar i fond, stiftingar, aksjeselskap og pensjonsfond. Fornuftig finansforvaltning skal sikre at realverdien av kommunane sine investeringar vert oppretthaldne. Budsjettert avkastning skal vere realistisk og ta omsyn til prisstigning.

Fellesnemnda skal foreta ein gjennomgang av investeringstrongen i den nye kommunen.

Investeringsprosjekt som allereie er innarbeidd i dei tidlegare kommunane sine økonomiplanar, skal prioriterast i den nye kommunen sitt budsjett og økonomiplan. Det er ein føresetnad at prosjekta er fullfinansiert i balansert budsjett/økonomiplan.

10. Samordning av planverk

Vi skal orientere kvarandre om kommuneplanen sin arealdel og samfunnsdel. Kvar kommune skal peike ut sine viktigaste tiltak, slik at dei andre kommunane får innsyn i dei innan 01.07.2016.

Vi er samde om at alle juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Planane vert samla og gjennomgått i tida fram til den nye kommunen er formelt skipa.

11. Arbeidsgjevarpolitikk

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Kommunesamanslåingsprosessen skal ivareta dei tilsette på ein god måte. Det er viktig å legge tilhøva til rette slik at arbeidstakarane ynskjer å fortsette å jobbe i den nye kommunen. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som legg vekt på at det er tre ulike organisasjonskulturar som skal utviklast til ein felles organisasjonskultur i den nye kommunen. Dette bidreg til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både før, under og etter etablering av den nye kommunen.

Den nye kommunen skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette. Ein kommunesamanslutning er ei verksemdsoverdraging, Jf.Arbeidsmiljølova § 16..

Bemanningsreduksjon skal skje gjennom naturleg avgang. Eventuelle overtallege skal tilbydast andre oppgåver i den nye kommunen i tilsvarende storleik og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Effektiviseringstiltak skjer gjennom naturleg avgang. Alle tilsette sine noverande rettar og tilsetjingstilhøve vert vidareført i samsvar med lov- og avtaleverk .

Ingen skal gå ned i løn og dei tilsette sine pensjonsrettigheter skal ikkje verte svekka som fylgje av samanslåingsprosessen. Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning i samsvar med dei til kvar tid gjeldande tariffavtalane (KLP/SPK). Arbeidsgjevarpolitikken skal spela på lag med fagforeningane og fylgja regelverket på ein god måte. Målet er å byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som kan stimulere til god rekruttering og godt omdøme.

12. Fellesnemnd

Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova § 26 som har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåing vert sett i verk.

Fellesnemnda skal ha 3 medlemmar frå Volda og 3 medlemmar frå Hornindal. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansatt utval for den nye kommunen, Jf Inndelingslova § 26, 2.ledd. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og –grupper etter behov.

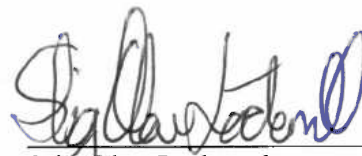

Hornindal, 20. juni 2016

Jørgen Amdam
Ordfører Volda

Stig Olav Lødemel
Ordfører Hornindal